

POLITINĖS STAIGMENOS

PREZIDENTAS JOHNSONAS TEIGIA. KAD JAV POLITIKA VIETNAME NEPASIKEITUSI, TACIAU JEI TIKSLAS IR NEPASIKEITĖ, PRIEMONĖS JAM PASIEKTI JAU YRA DAUG DRĄSĖNĖS IR TUO PAČIU SUKELIANČIOS KAI KURIŲ VILČIŲ. — TAI KELIA KLAUSIMĄ, KODĖL TAIP ILGAI BUVO DELSTA? — ATSAKYMĄ SIŪLO JAV POLITINĖ SISTEMA — PARALELĖ SU ĮVYKIAIS ALABAMOJE.

Vytautas Meškauskas

Staigus įvykių raidos pakeitimas Vietnamo verčia dar kartą sustoti prie JAV politikos. Tiesa, prezidentas L.B. Johnsonas pareiškė praeitą šeštadienį, kad JAV politika Vietname nepasikeitusi, ji vis dar esanti tokia pat, kokia buvo Eisenhauerio bei Kennedy laikais. Būtent, JAV esančios pasiryžusios pasipriešinti agresoriams, užsimanusiems savo valią primesti kaimynams. Nors tas tikslas ir yra nepasikeitęs, tačiau įvykių raida privertė pakeisti priemones -- kovos veiksmams iš gynybos užpultojo teritorijoje jau yra per kelti užpuolko teritoriją! Savai me aišku, jei užpuolikas turi pagrindo manyti, jog jo paties teritorija liks nepaliesta, jis yra tie gi gundomas pabandyti užpulti savo kaimyną, nes blogiausia atveju jis praras tam tikrą skaičių savo karių, bet liks nenubaustas.

Washingtono administracija ne visados laikėsi tų principų. Kai kuriais atvejais ji susilalkė nuo veiksmų, pvz. Vengrijos, Tibeto, Zanzibaro atvejais, nes ten įvykiai nepalietė gyvybinių JAV interesų. Ji taip pat susitarė neutralizuoti Laosą, kas buvo irgi tam tikrų principų išdavimas. Vienas iš motyvų dėl to susitarimo buvo tas, kad JAV praktiškai būtų ten labai sunku kovoti. Bet tas pats yra ir Vietname! Ir jei dėl įvykių Laose tuojau pat už pakarpos būtų palmtas Hanoi režimas, šiandien nereiktų sielotis dėl Vietnamo.

Dėl viso to reikia sutikti su tais, kurie teigia, kad JAV netu-

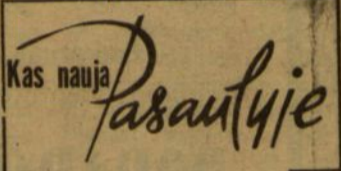
ri jokios užsienio politikos. Valtybės Departamento galva Dean Rusk, kuris yra kuklus, ramus ir protingas žmogus, anot kolumnisto James Reston, iš tikro valdo ne planavimo įstaigą, bet ... gaisrininkų komandą (He is not running a planning agency but a fire brigade.) Jis net neturi laiko pagalvoti apie tolimesnę planavimą, nes jis visą laiką užimtas skubiais bėdos sprendimais kaip Vietname, Kongo ir Indonezijoje. Be to ir jo asmeninės pozicijos nuo pat paskyrimo dienos buvo labai silpnos. Užsienio politiką vesti norėjo pats Kennedy, kuris Ruską buvo apstatęs daug populiarenesnėmis asmenybėmis, kaip Harrimanas, Johnsonui tapus prezidentu, Rusko pozicijos pasitaisė. Atrodo, kad prezidentas sumažino savo užsienio politikos patarėjų skaičių iki keturių. Būtent, Rusk, McNamara, McGeorge Bundy ir Valtybės Departamento Paskretorius George Ball. Bet ir šiuo atveju Dean Rusk da nėra vienintelis prezidento patarėjas užsienio politikoje. Kartu reikia neužmiršti, kad Vietnamas ir eventuali komunistų agresija kituose kraštuose nėra vienintelė Washingtono problema. Reikia skubiai lipdyti beįrankius sąjungas, kaip NATO ir pan., o praktiškai nieko nedaroma.

Viena iš pagrindinių tų reiškinų priežasčių glūdi JAV politinėje santvarkoje, kuri buvo idealai iki antrojo pasaulinio karo, bet mažai tinkama naujom, pakitusiom sąlygom po karo ir technikos revoliucijos. F.D. Roosevelto idėja valdyti pasaulį kartu su Stalinu buvo baisus nesuipratimas, jei nevaroti čia stipresnio žodžio.

Kaip JAV santvarka ir susidariusios tradicijos netinka planavimui, gerai rodo įvykiai ir vidaus politikoje. Dabar visi laikraščiai pilni aprašymų apie vadinamą 'pilietinių teisių' gynėjų maršą Alabamoje. Kaip žinome, čia reikalas sukasi apie negrų teisę balsuoti, kurios jie ten faktinai neturi, nors po pilietinio karo priimtas 15-tas konstitucijos papildymas ją aiškiai garantavo visiems piliečiams. Tas 15 papildymas buvo ratifikuotas 1870 metais, atseit yra 95 metų amžiaus. Ir iki šiol niekas nesigriebė rimtų priemonių jam įteisinti! Kiek rimčiau prie to reikalo pradėta eiti tik nuo 1957 metų.

Labai teisingai pastebė kolumnistas Andrew Tully, kad rasiniuose santykiuose Amerikos po-

litinė vadovybė delsia iki to momento, kai ant grindinio pasipila kraujas. Taip darė Kennedy, taip elgiasi Johnsono administracija. Faktinai tą reikalą reikėjo jau sutvarkyti prieš 10 metų. Bet buvo delsiama lygiai kaip... Vietname. Amerika turėjo ir turi nepaprastai apskrių politikų. L.B. Johnsonas yra puikus tam pavyzdys. Deja, anot J.F. Clarke, politikas galvoja apie sekančius rinkimus, valstybininkas (a statesman) apie ateinančią kartą. Amerikinė sistema sudaro puikią dirvą tik politikams.

* SENSACINGAS IR ISTORINIS JAV raketos Ranger 9 šūvis, televizijos ir foto aparatais fotografuojant mėnulio paviršių, suteikė mokslininkams nepaprastai naujų duomenų. Pasirodo, vulkanų veikimas sudaro pagrindinį pavojų planuojamiems skridimams į mėnulį. Pasirodo, kad kai kurie vulkanų krateriai gali suteikti tinkamesnes sąlygas savo užsienio politikos patarėjų skaičių iki keturių. Būtent, Rusk, McNamara, McGeorge Bundy ir Valtybės Departamento Paskretorius George Ball. Bet ir šiuo atveju Dean Rusk da nėra vienintelis prezidento patarėjas užsienio politikoje. Kartu reikia neužmiršti, kad Vietnamas ir eventuali komunistų agresija kituose kraštuose nėra vienintelė Washingtono problema. Reikia skubiai lipdyti beįrankius sąjungas, kaip NATO ir pan., o praktiškai nieko nedaroma.

Televizijos aparatais pagauti mėnulio paviršiaus vaizdai buvo aiškiai perduodami per visas 3 didžiausias JAV televizijos stotis.

* RAUD. KINIJA deklaravo savo pasirodymą siūsti 'savanorius' į Vietnamą, "kada tik Vietnamo (Viet-Kongo) liaudis jų pareikalau koval su JAV agresoriais."

Ne tik R. Kinija, bet ir Sov. S-ga skelbia gauną daug prašymų priimti 'savanoriais' norinčius kovoti Vietname.

* KIAULIŲ AUGINIMO PLANUI nepasisekus, bandoma su ožkomis. Šie 'eksperimentai' daromi Albanijoje, kolektyviniams ūkiams rodant vis mažėjančius produkcijos ženklus. Kiaulių auginimas buvo pradėtas Adrijos pajūrio rajonuose. Tas planas teko pakeisti, pajūrio gyventojams - musulmonams atsakius auginti gyvulius, kurių negali valgyti religiniais sumetimais.

* NUOLAIDOS KOMUNISTAMS pažadino jų apetitą agresijai, tvirtino senatorius Thomas J. Dodd (dem. Conn.).

Kovo 23 d. Senatorius pasakė kalbą Los Angeles, kurioje jis netolimos praeities faktais išskėlė motyvus, kodėl nepriimtinas buv. amb. G. Kennan siūlymas taikyti nuolaidžių politiką Sov. S-gos atžvilgiu.

"Mes suteikėme Sov. S-gai neribotas paskolas; Jaltos ir Teherano konferencijose jiems buvo duotos svarbios politinės konsesijos centrinėje Europoje..."

ALT S-gos Chicago skyriaus senosios ir naujosios valdybos nariai buvo susirinkę p. Kazanauskų rezidencijoje pareigų perdavimui. Nuotraukė iš kairės: Stasys Šiaučionas, Stasys Orentas, Antanas Kalvaitis, Antanina Kazanauskienė, Genovaitė Modestavičienė, Petras Stoncelis, Jonas Kazanauskas ir Stasys Virpša.

ALT S-gos Chicago skyrius plečia savo veiklą

Naujai išrinktoji ALTS Chicago skyriaus valdyba drauge su praėjusių metų valdybos nariais kovo 14 d. susirinko Antaninos Kazanauskienės rezidencijoje ne tik pareigomis pasiskirstyti, jas perimti, ateities veiklos galres nustatyti, bet ir malonių šeiminių ponia Kazanauskų vaišiniams išpūdziais iš praeities pasidalinti.

Naujoji valdyba pirminku išsirikino Stasį Orentą, veiklą tautininką jau iš Nepriklausomos Lietuvos laikų. Pirmąją vicepirminkine -- Antaniną Kazanauskienę, antrąją vicepirminku Stasį Šiaučioną, sekretoriumi neolituanų filisterį, teisininką Petrą Stoncelį ir išdininkės pareigoms neolituanų garbės filiją Genovaitę Modestavičienę.

Buvęs valdybos pirminkas Antanas Kalvaitis perdavė parei-

gas naujam pirminkui Stasiui Orentui ir pažadėjo visokeriopą pagalbą s-gos ateities darbams, kuri tuoj ir pasireiškė sutartinau diskutuojant ir redaguojant naujosios valdybos deklaraciją.

1. Organizuoti naujų narių vėlavimą, kviečiant į s-gą visus prijaunčius tautininkus siekdams ir principams, o ypatin-

laikais buvo susirūpinta išlaikyti lietuvių kalbą ateivių tarpe. Pirmojo Jono Kazanausko dovanai busimais savo žmonai Antaninai buvo ne aukštinė apyrankė, laikrodėlis, bet lietuviška gramatika, kuri priminė jaunajai žmonai reikalą neužmiršti tėvų kalbos, ir kurios ponia Kazanauskai iki šiol laikosi bei puoselė-

A. Kalvaitis po perdavimo pareigų naujam pirminkui Stasiui Orentui (kairėje), link sėkmės. V.A. Račkauskio nuotrauka

gai Korpi Neo-Lithuania narius.

2. Remti tautinį akademinį jaunimą:

a. kviečiant s-gos skyriaus narius dalyvauti korp. Neo-Lithuania klestėjimo fonde ir b. įnašais dalyvaujant korp. Neo-Lithuania stipendijų fonde.

3. Tautinės spaudos reikalai: a. kviešti s-gos skyriaus narius įstoti šimtininkais į Vilties d-ją; b. jau esančius šimtininkus padidinti savo įnašus; ir c. remti laikraštį Dirvą, patiemis prenumeruojantis, ir surandant naujų prenumeratorių.

4. Bendras veikimas. a. šaukti susirinkimus aktualioms lietuviškos išlaikymo, politinėms ir ekonominėms temoms nagrinėti; ir b. rengti pobūvius, surinkti lėšų užsibrėžtiems uždaviniams įgyvendinti.

5. Dalyvavimas bendrinėse organizacijose. a. aktyviai reikštis ALT, b. BALFe, c. Liet. Bendruomenėje ir d. Liet. Fonde.

Po deklaracijos priėmimo susirinkimo dalyviai buvo pakviesti šeiminių ponia Kazanauskų pasivaikšinti ir neoficialiai pasidalinti mintimis ir idėjomis. Čia išryškėjo, kad jau anais

ja.

Iš buv. pirminko Antano Kalvaitio prisiminimų paaiškėjo, kad tą veiklą tautininką dar 1923 metais įvertino tuomet Lietuvos prezidentu buvęs dr. Grinčius, paskirdamas jį Lietuvos generaliniu konsulu Karaliaučiuje. Prieš tai Antanas Kalvaitis drauge su dr. Grinčiumi dirbo Kauno miesto valdyboje, kur pastarasis buvo sveikatos skyriaus pirminkas, o Kalvaitis vadovavo ekonominiam skyriui. Pradėtoji diplomatinė tarnyba buvusi Chicago skyriaus tautininkų pirminką mėtė iš vienos vietos į kitą, neaplenkama ir Chicago, į kur Kalvaitis buvo paskirtas Lietuvos generaliniu konsulu, ir nestebėtina, kad jo vadovaujami Chicago tautininkai parodė daug aktyvumo netik politinėje arenoje, bet taip pat kultūrinėje ir ypatingai muzikos meno srityje. Tai visapusiškai, aukštai išsilavinęs lietuvis patriotas daug nusipelnęs ALTS-gai.

V. A. Račkauskas

EDENAS KALTINA ROOSEVELTĄ

Tik ką pasirodė karo metu buvusio Anglijos užsienio reikalų ministro Anthony Eden (dabar Earl of Avon) memuarai, kuriuose smarkiai apkaltinamas buv. JAV prezidentas Rooseveltas.

Edeno nuomone, Rooseveltas buvęs "neaiškus, palaidas ir neefektingas" savo pokario situacijos planuose. Už tai Rooseveltas ir laikomas kaltu už visas komunistų inspiuruotas bėdas, užgulusias pasaulį po 1945 metų.

Edenas specialiai pabrėžia ir iškelia Roosevelto nepastovumą svarstant Lenkijos pokario sienas, be to, jis "tyliai pritaręs" 1940 metais įvykdytai Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupacijai, patvirtinęs sovietų žygius prie Dardanelų ir sakėsi neturįs nieko prieš, jei Sov. S-ga užimtų Suomijos ir Rumunijos teritorijas.

Edenas kritikuoja ir Rooseveltą pažiūras į santykius su Stalinu. Jis, girdi, "buvo įsitikinęs, galįs atsiekti geresnių rezultatų tiesioginiu kontaktu su Stalinu", vietoj vartojus normalius kanalus.

"Tai buvo iluzija" rašo Edenas.

Kalbant apie Jaltos konferenciją, Edenas neslepia savo pasipiktinimo Roosevelto ir Stalino slaptais pasitarimais už Churchillio nugaros. Ten pat buvo nulemtas Chiang Kai-sheko likimas Rooseveltui ir Stalinui slaptai susitarus Kinijos likimą nukreipti Sov. S-gos pageidaujama linkme.

Pasak Edena, tai buvęs Jaltos konferencijos "discreditable by-product".

-- Užteks ilsėtis! Tęskit toliau dvikovą!...

* The Boston Globe kovo 16 d., straipsnyje "Karas yra vienintelė viltis Lietuvos laisvei", aprašo gyvenimą Lietuvoje.

RYTŲ FRONTE.

(28)

'Aš esu generolas Vlasovas...'

Sovietų armijos padėtis šiaurėje buvo nepavydėtina, Stalinas pradėjo ieškoti kaltininkų. Gen. Sokoļovskis buvo atleistas dėlto, kad darė puolimą plačiu frontu, negalėdamas jo pralaužti. Gen. Klykovas ir visas jo štabas buvo pašalinti, kad prasčiau žiaurame fronte... Kas galėjo atitaisyti pašlijusių sovietų armijos padėtį? Kas galėjo išgelbėti apsuptą 2-ją sovietų armiją Volkove.

Stalinas pasirinko žmogų, kuris kilo sovietų generolų tarpe: Andriejų Vlasovą, 1941 m. vasarą didvyriškai gynusį Kijevą, vėliau vadovaujant XX-tai armijai sulaukusį vokiečių prie Solnečnogorsko ir Volokolamsko.

Vlasovas buvo gimęs 1901 m. neturtingo ūkininko šeimoje. Tėvas sunkiai dirbo, kad sūnui davus gerą auklėjimą religinėje mokykloje, bet šis revoliucijos metu pasidarė komunistu, raudonosios armijos karininku ir vėliau generolu. Per didįjį valymą jis buvo Tschang Kai-Čeko kariniu patarėju Kinijoje ir tokiu būdu liko neįveltas į Tuchačevskio ir kitų karininkų bylą. Grįžęs iš Kinijos, prieš jį plačiai atsidarė karjeros durys ir kiekvieną dieną jis garsėjo raudonosios armijos tarpe savo organizaciniais gabumais.

Kovo 21 d. Vlasovas atskrido į Volkovo kilmą ir perėmė vadovavimą septyniolikos divizijų ir aštuonių brigadų, kurios buvo miškuose tarp Čudovo ir Liubano, pradėdamas planuoti, kaip jas išsilaivinti iš "maišo".

Keistas sutapimas, tuo pačiu metu kai Vlasovas sušaukė savo dalinių vadus pasitarimui nedideliame Finevlugo miško nameilyje, kaip pralaužti vokiečių žiedą, kuris laikė sukaustę II-ją sovietų armiją, per 160 km. į pietryčius, vokiečių pulk. Ilgen prisistatė į Fedorovką, gen. Zorno štaban, pasitarimui, kaip pralaužti sovietų apsupimą iš Demiansko maišo".

-- Štai pavasario pradžia, ma-

nó generole, -- pasakė jis pasisveikindamas.

Generolas stovėjo kieme prie grūtvančio namelio.

-- Gražus pavasaris, -- sumurmėjo jis. -- Šešiasdešimt centimetrų sniego ir 30 C laipsnių šalčio.

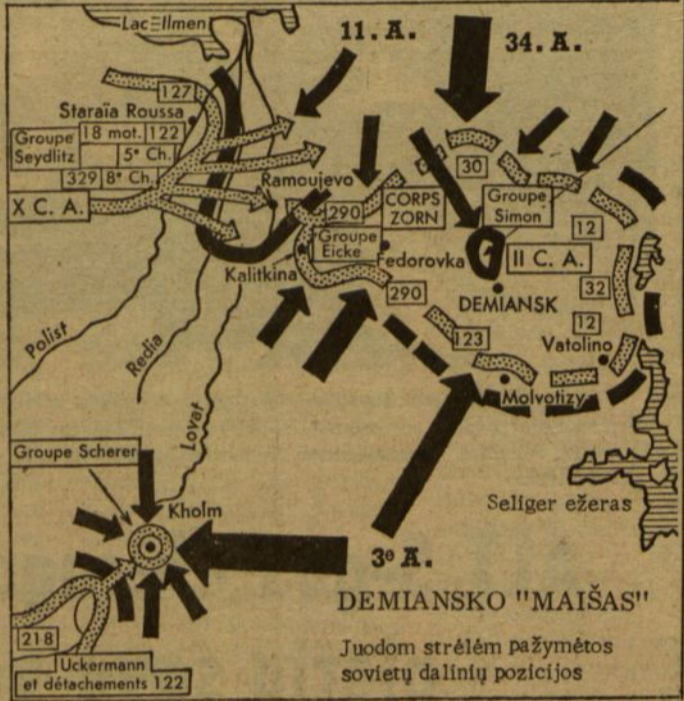
-- Tačiau tai visvien pavasaris, -- juokavo pulk. Ilgenas.

-- Aišku, -- atsakė Zornas.

--Bet neskubėkite, Ilgenai, Tikėdėms, kad ledas dar laikysis, nes atodrėkis sudarytu mums nauju sunkumu. Joks šarvuotis negalėtų pajudėti, o mums reikia, kad Seydlitzas atvyktų, kol

liniai pradėjo puolimą, turėję išlaisvinti vokiečius iš Demiansko "maišo".

Štai jau keturiasdešimt dienų, kaip gen. von Brockdorffo vadovaujamas korpas apsuptas. Šešios divizijos gynė 300 km. frontą, 96,000 vyrų ir 20,000 arklių turėjo būti aprūpinami maistu lėktuvais. Dėl tos priežasties davynys buvo sumažintas iki pusės. Aišku, lėktuvai nevežiojo šieno ir avižų, tad arkliai kas valandą liesėjo. Namų šiaudiniai stogai, medžių žievės negalėjo numalšinti arklių alkio. Jie ėdė net žemę ir daug dėl to sir-

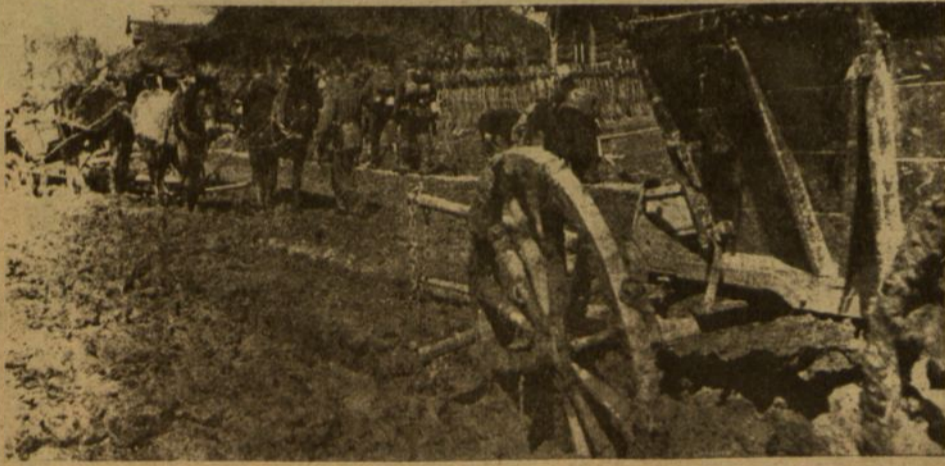
neprasidėjo atodrėkis.

Zornas pasižiūrėjo į laikrodį. Buvo 7 val. 30 ryto ir Seydlitzas turėjo pradėti puolimą.

Tą pačią sekundę Staraja Rusa pietryčiuose, dešimties kilometrų fronte, vokiečių artilerija atidengė ugnį. Tai buvo tikras pragaras. Stukas kaukdami bombardavo priešo pozicijas, pasilau gen. von Seydlitzo-Kurzbacho da-

go. Bet dabar turėjo viskas pasibaigti. Su keturiomis divizijomis iš Staraja Rusa Seydlitzas stengėsi prakišti duris į Demiansko "maišą". Vakariniėje dalyje gen. Zorno daliniai turėjo padėti iš vidaus.

Bet operacija nevyko taip lengvai, kaip manyta. Sovietai buvo stipriai įsitvirtinę ir smarkios kovos tęsėsi net keturias savait-

Atodrėkiui prasidėjus, sunku buvo kariauti Rytų fronte. Tankai ir vežimai klibo imirkusioje žemėje. Ne kiek geriau buvo arkliams ir žmonėms.

MODERNUS BŪDAS SIŪSTI DOVANAS giminėms U.S.S.R.

Jokio supirkimo, Jokio pakavimo, Jokio siuntimo, Jokio muto.

Šimtai Sovietų gamintų geriausios kokybės daiktų, paruoštų pristatymui:

AUTOMOBILIAI, MOTOCIKLAI, DVIRAČIAI, RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATAI, FOTO APARATAI, AUDINIAI, KVEPALAI, MAISTO PRODUKTAI, ir daug kitų dalykų.

Daugelis naujų dalykų dabar gaunami ir kainos daugiausia sumažintos.

Gali būti užsakytos atostogos jūsų giminėms sveikatos kurortuose.

Užsakymai aukščiau minėtiems daiktams bus priimami ir išpildyti vienintelės firmos, autorizuotos Vnešposyltorg:

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue
South
New York, N. Y. 10003
Tel.: 288-9547

Toji pat vadovybė, kaip ir
Globe Parcels Service, Inc.

(Domėkitės, kada bus atidaryta dovanoms daiktų parodos patalpos. Diena bus pranešta).

tes. Pagaliau atėjo balandis ir sniegas pradėjo tirpti. Keliuose mašinos klibo iki ašių ir kareiviai klampio molyje iki kelių, o pelkėse pasinerdavo iki pilvo. Reikėjo daryti plaustus, kad kulksvaidžiai laikytųsi paviršiuje.

Tik balandžio 21 d. vakare Seydlitzo grupė susitiko su apsuptaisiais, kurie išstis mėnesius laikėsi pastoję kelią sovietų armijai. Dabar vėl galėjo išlyginti frontą.

Kiek žemiau pietuose jau šimtą dienų generolas Schereris laikėsi apsuptas Kolme, užblokuodamas sovietų ofensyvą į vakarus. Apsuptiesiems maistas buvo pristatomas sklandytuvais. 80 jų nusileido tarp apsuptųjų ir 27 Junkers lėktuvai buvo numušti operacijos metu.

Gegužės 5 d. migloje apsuptieji pamatė artėjant vokiečių tankus ir pasilenkusius pėstininkus. Į atvykėlius buvo žiūrima kaip iš kito pasaulio atėjūnus. Kolmas buvo išgelbėtas ir vėl galėjo susijungti su frontu.

Kas gi tuo metu dėjosį Volkove, kur II-ji sovietų armija gen. Vlasovo vadovaujama buvo miške izoliuota?

Ten irgi atėjo pavasaris. Sniegas tirpo ir vanduo bėgo upeliais. Apkausose iki pilvo vandeny pasinėrę lindėjo rusai, gindamiesi nuo pasirodžiusių uodų spiečių.

Dar pirmą dieną Vlasovas bandė prakišti išėjimą keturiolikai pėstininkų divizijų, trims kavalerijos divizijoms ir vienai šarvuotųjų brigadai, bet tik gegužės pradžioje jam pasisekė užmegzti nedidelį kontaktą su šiaurėj kovojančiais sovietų daliniais. Gegužės pabaigoje vokiečių pergale buvo aiški, ir nespėję pabėgti iš Volkovo maišo, buvo paimiti nelaisvėn, būtent, devynios pėstininkų divizijos ir šarvuotųjų brigada. Tai buvo II-sios sovietų armijos galas. Tik 32,000 kariai išliko gyvi ir buvo paimiti nelaisvėn. Keliadešimt tūkstančių lavonų gulėjo miške ir nuo jų sklido nepakeliama smarvė. Tai buvo tikras pragaras. Ir šitame pragare slapstėsi Vlasovas su savo štabu. Vokiečiai norėjo jį paimiti.

Vokiečiai paskleidė tarp kaimiečių tūkstančius Vlasovo nuotraukų, pažadėdami didelį atlyginimą, kas padės pagauti.

Liepos 11 d. buvo gauta informacija, kad rado Vlasovo lavoną. Tikrumoje buvo rastas lavonas apdenktas generolo apsiaustu Vlasovo ūgio, bet jis buvo tokioj padėtyj, kad sunku buvo atpažin-

ti. Zvalgybos karininkas Schwerdtneris nieko nenustatęs išvyko atgal. Gretimame miestyje viršaitis jį pasitiko su pranešimu:

-- Aš turiu tvarte uždarus vyrą, kuris man atrodo yra partizanas arba šnipas.

Schwerdtneris nuėjo iki tvartų. Viršaitis atrakdo duris ir vokiečių kareiviai atstatė automatus.

-- Išeik, -- sušuko rusiškai viršaitis.

Tarpdury pasirodė apžėlęs mižinas, karininko marškiniais. Pamatęs atstatytus automatus, pakėlė rankas ir pasakė:

-- Nešaukite, aš esu generolas Vlasovas.

- Paimkite jį, -- pasakė sargybiniams Schwerdtneris, -- Tai vienas geriausių karių, kokį Sovietų Rusija turi. Paimkite jį, nes Volkovo pragarą mūsųje jis pasidarė mirtinu Stalino priešiu. Jei kas galėtų Staliną nudėti, tai tik jis!

Taip, vienas patikimiausių Stalino karininkų iš to mūšio išė-

jo ir bolševizmo didžiausiu priešiu, nes buvo lindininku, kokį žiaurų likimą turėjo pergyventi II-ji armija.

Tardant belaisvius paaiškėjo, kad rusai buvo kruopščiai pasiruošę Volkovo ofensyvai. Buvo sudarytos didelės atsargos žemėlapių. Bet vokiečiai niekur jų nerado, nors ieškojo visur. Jie buvo dingę be pėdsakų. Pagaliau vienas jaunas rusas leitenantas, dirbęs štabe prie žemėlapių, išsiplepėjo ir parodė slėptuvę. Taip kaip visgatai nukreipę upę palaikdo savo karalių Alaric, rusai nusausinę upelį, dugne užkasė tris sunkvežiminius pilnus žemėlapių ir vėl užleido vandeniu.

Tai buvo vienas svarbiausių atradimų. Į vokiečių rankas pakliuvo Rusijos teritorijos iki Uralo žemėlapių rinkdny, Radinų tuoj nugabeno į Berlyną ir per trumpą laiką visi vokiečių daliniai rytų fronte abuvo aprūpinti naujais rusiškais žemėlapiais.

(Bus daugiau)

PĖLNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR
4 1/2% DIVIDENTAI IŠSIUNČIAMAI PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650
Juozas F. Gribauskas, sekretorius
Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;
Suburban Phone: 656-6330.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Menininkai ir visuomenė

V. RASTENIS

Iš senų užrašų, papildytų
ir iškeitytų aikštėn kovo 20
dienos "Subatvakary" Bos-
tone.

Anuo metu, kai buvo susirinkęs pirmasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, New York'e įvyko ir toks seimo rengėjų neplanuotas, tik prie seimo lyg ir prisiliejęs susirinkimas. Beveik "pusiau slapta" sukvietus menininkų, visuo-menininkų ir šiaip bendruomenininkų būrys ryžosi pasikalbėti apie "meninę kūrybą ir visuomenę".

Deja, kalbos kažkaip nesi-
mezgė apie kūrybą. Kaikuriuos iš
jų, viena po kitos, nuslydo į pa-
triotiką ir net į pedagogiką. Šioj
sirtytį tai bent jau vienas klausimas
buvo radikaliai atsakytas. Būtent,
tapo išaiškinta, ką daryti kai
kelioolikmetis berniokštis ima
kamantinėti tėvą, kodėl jis, tas
berniokštis, turįs būti lietuvis.
Receptas beesąs gana paprastas.
Padėk, sako, ant stalo Donelaičio,
Kudirkos, Maironio, Vaižganto,
Krėvės, Sruogos raštus, parodyk
pirštū geriausias vietas ir klausk
tą gudragalvį jaunulį: o kodėl tu,
atsiprašant, varliamušis, neturėtum
būti lietuvis? Tas, žinoma, susisarma-
tys ir įsitinkins, kad reikia likti lietuviu...

Toks, maždaug, ryškiausias ir
balsingiausias pasisakymas pasigirdo
iš visuomenės pusės. O menininkai
buvo linkę daugiau kalbėti apie
vienų menininkų įtempus santykius
su kitais menininkais, arba visų
menininkų nepatenkinamus santykius
su visuomene ir iš viso to bekylantį
nuosmulkį.

Ryšių su pasiprieikštavi-
mais tarp menininkų ir visuomenininkų,
nedrąsiai šmėstelėjo vienas klausimas,
kurio niekas nė nebandė atsakyti. Būtent:
ar menininkai nėra tos pačios visuomenės
dalis?

Ar menininkai gyvena kur nors
Olimpe, ne tarp mūsų? Ar jiems
nedera dalintis atsakomybe dėl
trūkumų visuomenėje? Ir ar pa-
teisinamas toks suriklavimas: čia
menininkai -- pozicija, čia visuomenė
-- opozicija (arba atvirkščiai)?

Pasikalbėjimo pradinkai apie
tokį susikirstymą, atrodo, negalvojo,
jeigu pasikalbėjimo tema parinko ne
"menininkai ir visuomenė", o "meninė
kūryba ir visuomenė". Tik, galia,
jiems nepavyko to pasikalbėjimo įva-
ruoti į numatytąją vagą. O jeigu būtų
buvę išsiaiškinta, kad čia tas da-
lykas svarstytinas ne visos žmoni-
jos ir gal net ne visos tautos, o
tik mūsų, dabar užsieniuose atsi-
dūrusių lietuvių visuomenės plot-
mėje. Todėl toliau kalba būtų
buvusi apie šioje visuomenėje iš-
kylančias kūrybines apraiškas ir
apie šios visuomenės imlumą joms.
Ir, turbūt, būtų buvę pastebėta,
kad menininkas yra vienas iš mūsų.
Jis išsiskiria tik tam tikru dide-
snio ar mažesnio masto gabumu,
kurį vadiname talentu. Bet jis toks
ne vienas visuomenėje. Ir kiek jų
bebūtų, kiekvienas yra kitoks. Ne-
vienodai net ir tie, kurių talentai
reiškiasi toje pačioje kūrybos srityje.

Kas iš to? Ogi, visų pirma, tas,
kad ne tik vadinamieji paprasti
(netalentingieji) visuomenės nariai,
bet ir talentingiausi menininkai
kitų menininkų kūrybos akivaizdoje
yra visiškai tokie patys visuomenės
nariai, kaip ir visi kiti. Tai reiškia,
kad kalbant apie visuomenės imlumą
meno kūrybai, apie jos domėjimąsi
ar nesidomėjimą kūryba, apie jos
sugebėjimą ar nesugebėjimą suprasti
kūrybą, apie jos rangumą ar nerangumą
tąja kūryba naudotis (atsi-
selt, žiūrėti, klausyti, skaityti bei
-- svarbiausia! -- įsigyti) -- nėra ar
bent neturi būti skirtumo tarp
visuomenės narių menininkų ir ne-
menininkų. Kitaip sakant, jeigu
yra, sakysim, pareiga domėtis literatūra
(ir pirkti knygas) tai ta pareiga liečia
ne tik tuos netalentinguosius "eilinius
piliečius", bet liečia lygiai taip pat
ir dailininkus, muzikus, aktorius ir
pačius rašytojus.

Nes, kokia gi čia moralė, jei, sakysim,
rašytojas kaltina visuomenę, ko ji
nesidomi literatūra, o pats tik savo
raštus teskalto? Arba, jei lietuvis
dailininkas kaltina lietuvių visuomenę,
ypač spaudą, ko nevertina dailės, o
pats į knygą nei kreivai akim nepa-
žvelgia (nebent kai gauna užsa-

mas ir nugalėdamas net ir labai
stambias klititis.

Taigi, meninė kūryba gali
vykti visiškai nepaisant, ar yra
kokia nors "visuomenė", tuo vyks-
mu besidominti ir ji kaip nors
priimanti. Kūryba vardan kūry-
bos, menas vardan meno, meninė
kūryba kaip pati sau tiks-
las, kaip autarkiškas pasitenkinimas
-- yra galimas dalykas, ir ji gali
vykti be jokio santykio su visuomene,
ji gali vykti kaip laikštingas
čiulbėjimas, visatai ramiai miegant
ir niekam, išskyrus pačią laištinga-
lą, to čiulbėjimo nesiklausant.

Tokios galimybės akivaizdoje
visuomenei galėtų būti duotas
"išrišimas" -- visiškai menine
kūryba nesidomėjimo nuodėmės
atleidimas. Nes juk meninė kūryba
gali ir be visuomenės klestėti:
kur gi menininkai dėsia, jeigu
jie vistiek negali nečiulbėti!

Tačiau tikrovėje toks menininkų
"laikštingaiškas čiulbėjimas"
esti tik išimtis, net gana reta iš-
imtis. Paprastai aktoriumi ar
dailininku reiškia žiūrovų, muzi-
kui reiškia klausytojų, rašytojui
reiškia skaitytojų. Pačiame meno
kūrybos vyksme paprastai glūdi
intencija, kad tos kūrybos vaisių
kas nors "gautų", kas nors juo
skonėtušis ir bent kaip nors į jį
reaguotų.

Tad meno kūrybą gal tiksliau
būtų lyginti ne su aplinkai abe-
jingu laikštingalios čiulbėjimu, o
su liepsna. Būtent, visuomenės
dėmesys meninei kūrybai pa-
prastai yra kaip oro deguonis
liepsnai. Net priešiška visuomenės
reakcija meninei kūrybai esti
lyg stiprių vėjų siuntimas, kurių
blaškoma liepsna arba visai
užgesa, arba -- jei pajėgi -- dar
gaivališčiau įsiliepsnoja. Ir, kaip

stipriausia liepsna išblėsta ir su-
nyksta pristigusi oro -- deguo-
nies, taip gaivališkas meninės
kūrybos užsidegimas gali būti nu-
slopintas visiškai dėmesio ar su-
pratimo stokos iš visuomenės pu-
sės. Nebent tas užsidegimas kai-
kuriuo atveju išsilaikytų ateit-
ies visuomenės dėmesio viltimi.
Juk yra menininkų, nerandančių
bendros kalbos su savo laiko
visuomene, bet dėl to nenusime-
nančių ir atkakliai ar išdidžiai
skiriančių savo kūrybą būsimo-
sioms visuomenės kartoms...

Taigi, neskaitytą retų išimčių,
meninė kūryba nėra kaip nerūpi-
tingas laikštingalios čiulbėjimas,
kilęs vien tik iš veržimosi čiul-
bėti. Meninei kūrybai klestėti
reikia visuomenės. Reikia pana-
šiai, kaip liepsnai reikia oro.
O visuomenei? Ar jai meninės
kūrybos reikia?
(Bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS SEIMUI ARTĖJANT

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Valdyba pranešė skyrių
vadovyboms, kad Sąjungos Sei-
mas renkasi New York'e gegužės
29-31 dienomis. Seimas yra ALT
S-gos vyriausia institucija, spren-
džianti Sąjungos ateitį, nustatan-
ti jos darbu linkmę. Neveltui val-
dyba ir ragina skyrius ir jų na-
rius jau iš anksto Seimui pasi-
ruošti, skyrių susirinkimuose
apsvarstyti pageidavimus ir pa-
siūlymus.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sa-
junga nėra uždara sau organiza-
cija. Ji yra neatskiriama lietuvių
visuomenės dalis, aktyviai besi-
reikianti visose bendrinėse or-
ganizacijose, visur, kur tik iškyla
svarbus lietuviškas reikalas, kur
tik reikalinga talka ir bendradar-
biaujimas. Nėra tos bendrinės or-
ganizacijos, kurioje nesireikėtų
ir aktyviai nedalyvautų ALT S-
gos nariai. Tai apraškos, iš-
plaukiančios iš S-gos įstatų dva-
sios, įsisamoningos S-gos narių:
-- Sąjunga stengiasi skiepyti
savo nariuose ir apskritai visu-
meniniame veikime:

- a. pasiaukojimą ir pirmenybės teikimą bendriesiems tautiniams reikalams,
- b. solidarumą ir organizacinę drausmę viešame veikime,
- c. deramą pagarbą kitokioms nuomonėms, kai ginami savi nusistatymai bei pažūros tautinių, religinių ar kitų visuomeninių grupių santykiuose ir viešose diskusijose. --

Tai Sąjungos veikimo būdai ir
priemonės, išplaukiant iš pagrindi-
nių dėsnių, kurie įstatuose są-
lygojami, apart ištikimumo šio
krašto santvarkai, žmogaus as-
mens ir jo sąžinės laisvės ger-
bimu bei tolerancija religijos da-
lykuose.

Tai pagrindinės sąlygos ir bū-
dai, siekiant palaikyti ir ugdyti
lietuvių tautinį susipratimą ir
lietuviškos tautinės kultūros ver-
tybes Amerikos lietuvių tarpe,
skatinti ir remti Amerikos lietu-
vių pastangas teigiama įsijungti
į Amerikos visuomeninį bei tiki-
nį gyvenimą, o kas svarbiausia
remti lietuvių tautos pastangas
atstatyti bei išlaikyti savam
krašte nepriklausomą Lietuvos
valstybę, apsaugojančią pagrindi-
nes žmogaus teises bei lais-
ves.

Tai tikslai, įstatuose nusakyti
ir gyvenime vykdomi.

Be abeje, Sąjunga nėra joks
mechanizmas ar robotas, tiks-
liai sukąs visus ratukus. Sąjunga
sudaro žmonės į organizaciją
įnešą savo darbą, pozityvius su-
manymus ir gerus norus.

ALT S-ga gyvuoja savo narių,
skyrių ir tų organizacijų inica-
tyva, kurių veikla remiasi ir va-
dovaujasi Sąjungos įstatų dvasia.
Tų visų gyvųjų ratukų veikimas,
organizuotai ar pavieniai, sudaro
S-gos veiklos pagrindus.

Kaž kuriam amerikiečių laik-
raštyje teko skaityti, kad bet
kurios bendruomenės kultūringu-
mo laipsnį negalima matuoti vien
tik turimų skaityklų, koncer-
tų, orkestrų, meno parodų ir te-
atrų mastu. Bendruomeninio kul-
tūringumo laipsnis pareina nuo in-
divido pastangų ir elgesio sie-
kiant visuomeninių ir kultūrinių
laimėjimų tyliai ir savo jėgomis,
ar viešai ir organizuotai. Abu ke-
liu yra tinkamu, jei pastangos ir
elgesys atitinka tikslo kilnumui.

Niekas neabejoja ALT S-gos
tikslų kilnumu. Tų tikslų vedini
Sąjungos nariai ruošiasi Seimui.
(J.Č.)

LAIŠKAI

BRODSKIS, BET NE TAS

Prie V. Alseikos straipsnio
"Donelaičio 'Metų' vertėjo bal-
sas iš koncentracijos stovyklos"
-- ne prie viso straipsnio, kuris
tvarkoj, o tik prie antraštės ir
pirmojo sakinio -- tinka rusiš-
kas priežodis "Fedot, da ne tot".

Jau anksčiau viename rašinyje
V. Alseika, minėdamas vakarie-
čių spaudoj pagarsintą leningra-
diečio poeto Josifo Brodskio by-
lą, prasitarė, kad tasai Brodskis
esąs ir Donelaičio vertėjas į ru-
sų kalbą. Tada atrodė, jog vargu
kas tą informacijos paslydimą
pastebės, o jei ir pastebės, tai
greit pamirš. Bet kai dabar tas
pats teigimas atsidedrė stambia-
raidė antraštėj pirmame pus-
lapyje, tai jau būtina atkreipti dė-
mesį į tai, kad Donelaičio metus
į rusų kalbą yra išvertęs, nors ir
Brodskis, bet ne tas Josifas, o
D. (Dovydas?) Brodskis, kurs tą
darbą sakėsi pradėjęs (nemokė-
damas lietuviškai) bene prieš
1940-tuosius metus, tai yra, kai
V. Alseikos aprašomas J.
Brodskis turbūt dar nebuvo gi-
męs.

V. Rastenis

PRALEISTA KORESPONDENCIJOJE

Kovo 17 d. Dirvos Nr. 32 til-
po korespondencija iš Philadel-
phijos, pavadinata "Bendruome-
nės susirinkimas".

Korespondentas P.M. gražiai
apžvelgia Philadelphijos Ben-
drumenės Valdybos veiklą, bet
aprašydamas aukų paskirstymą
nepaminėjo, kad Lietuvai žur-
nalui paskirta \$50, Pasaulio Lie-
tuvuiui \$20 ir šeštadieninei Liu-
tuanistinei mokyklai \$25, moks-
lo metų užbaigai, t.y. nupirkti
knygų ir jas įteikti pažangiems
mokiniamis.

Aprašydamas, kad šių metų
valdybon išrinkti: inž. J. Ardy-
s, J. Puzinas, P. Didelis, A. Ge-
čys, M. Milas, M. Melnikaitė, G.
Dumbrytė, G. Dragunevičius, H.
Savickas ir A. Pestenis, kiek pra-
silenkė su tiesa. G. Dragunevi-
čius nerinktas, nes yra Bendruo-
menės Balsui remti komiteto iš-
dininku ir, valdybos nutarimu
kooptuotas į valdybą pilnateisiu
nariu, todėl automatiškai įeina
į apylinkės valdybos sąstatą. H.
Savickas yra Bendruomenės Bal-
so (radijo) vyr. redaktorium ir,
valdybos nutarimu, automatiš-
kai įeina į valdybos sąstatą,
tad jo irgi rinkti nereikėjo. Li-
ko nepaminėta, kad kandidatais
liko A. Impolėnas ir H. Misliaus-
kas.

P.M. nepaminėjo, kad M. Mei-
nikaitė ir G. Dumbrytė yra jau-
nosios kartos atstovės ir pirmą
kartą bando savo bendruomeninį
darbą. Abi yra Philadelphijos Tau-
tinių Šoklų grupės šokėjos.

Yra pageidavimas jaunimą pa-
mažu pratinti prie darbo. Jei ne-
bus renkami ir mokomi, tai kas gi
pakeis senesniuosius darbinin-
kus.

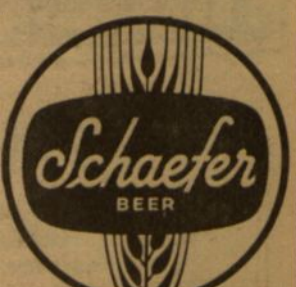
Tai tiek pastabų.
A.I.
Philadelphia

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei viena.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas
alus -- bet kuris šaltas alus --
ragaujamas su pasigėrėjimu.
Bet vėliau, su antru stiklu, ir
trečiu, kaž ko pasigendate. Kaž
kaip jaučiasi nusivadėjimas.
Bet Schaefer yra skirtingas.
Malonumas geriant Schaefer
niekad nepranyksta po stiklo ar
dviejų.
Net troškulį nuraminus, Schae-
fer vistiek lieka šviesus ir stiprus.
Tai yra kokybė, išskirianti
Schaefer nuo kito gero alaus.
Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer
suteikia tą patį pasitenkinimą
šalta stikla po stiklo ragaujant.
Jie išikrųjų turi pirmojo alaus
malonumą, jis liks ragaujant visa
turimą alu.
Taigi, kodėl neišbandyt Schaefer?
Sekantį kartą, kai eisit apsi-
pirkti, pasiimkite šėsių bonku
dėžutę ar dvi.
Išlikinkite patys, kodėl Schae-
fer vadinasi alus, kurį privalai
turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and
Albany, N. Y., Baltimore, Md.

AKIMIRKOS

Apysaka apie nacionalsocialista

Pati keisčiausia ir S. Ylos propagandiniams metodams būdingiausia istorija "Dievo sutemoje" yra jo pasakojimas (196-202 pusl.) apie kažkokią stambią Lietuvos "politinę asmenybę", užvardintas -- "Dievu bodėjosi, Hitleriu žavėjosi".

linės kvalifikacijos, bet kandidato tikėjimas ar netikėjimas). Pamiršęs, kad rašo "psichologinę analizę" kaip mokslininkas ir teologas, S. Yla vikraus reporterio būdu išgavo duomenis apie jo žygius ir filosofiją iš vienos merginos, kuri tais laikais buvo jo panelė, o "nūn išteklėjusi moteris", nors nei jos pavardės, nei nieko kito apie ją nepasako, kaip lygiai nepasako ir josios mylimojo vardo.

Kad judviejų romanas nesibaigė vedybomis ir jo panelė vėliau išteklėjo už kito, tai manęs nestebina. Tik mes galbe reikalo juokiamės iš sovietų, kai jų rašytojai savo pavyzdinguose romanuose vaizduoja įsimylėju-

BRONYS RAILA

jų tikras pavardės, ir Smetoną, ir Hitlerį, ir politines partijas, ir anoniminius pagonius su anoniminiais naciais, ir kas tik autoriui pavyko savo teigimams naudingo surankoti ar sukurti?

Ar tuo norėta tik įrodyti, kaip išskyla žmogaus moralinė didybė, atremta į religiją, - ar kad Lietuvos tautininkų tarpe į pabaigą taip ėmė stiprėti hitlerizmo ideologija, kad vienas toksai naciis jau buvo iškopęs į vadovaujančią padėtį, sutelkė jaunuosius intelektualus tautininkus ir tapo jų vadu? Sunku būtų kitaip į tai atsakyti, kaip tik žodžiu, kurį "Iguanos nakties" filme šnabžda aktorius Richard Burton, pamišimo momentais stebėdamas jam nebesuprantamus žmonių elgesius: - it's fantastic!..

Kaip aš begaliu tikėti ir pasitikėti kitomis Ylos knygos istorijomis ar jo apsakomis apie žmones ir nuotykius, kurių neteko tiesiogiai arčiau pažinti? Lietuva nebuvo labai didelis kraštas. Jos miestus ir kultūros centrus dažnas galėjome aplankyti, jų veiklą apčiuopinėti ar bent jų dvasią užuosti. Dar lengviau buvo pažinti ir net papirščiu susikačiuoti įvairius intelektualinius branduolius, kaip ir pavienius daugiau prasidėjusius intelektualus ir politikus. Bet tokio tautininko nacio, kaip Ylos panelė savo jaunystės atsiminimuose vaizduoja, ten nematėme. Gal ir galima, bet tokio nebuvo. Hitlerio garbintojų ir nacizmo filosofų bei politikų iš viso Lietuvoje ligi karo nebuvo, ypač tarp intelektualų.

Buvo protarpiais pasireiškia trys ar keturi mussoliniško fašizmo filosofijos šalininkai ir dučės gerbėjai, vienas kitas su užsieniniais daktaratais. Pora iš jų buvo rimti, gabūs ir dori vyrai ir greičiausia giliai tikintieji. Kiti gal kiek "trakstelėję", nes nuo manijakų nėra laisvas joks politinis ar ir religinis sąjūdis. Tačiau, kiek žinau, nė vienas iš tų "fašistų" nebuvo universiteto dėstytoju. Sąjūdžius savo sąpnuose gal kuris ir kūrė, bet nebuvo iškopę į "atsakingas vadovaujančias padėtis" ir tautininkų veikloje jokios ryškesnės rolės nevaikdino.

Buvo vienas ryškesnis, ramaus ir lygaus būdo jaunosios kartos tautininkas, kuris aukštąjį mokslą buvo baigęs Vokietijoje, gavęs daktarata už rimtai parašytą tezę "Lietuviško klausimu (ji buvo vokiškai išspausdinta, skaitčiau), buvo Lietuvos universiteto dėstytojas, dalyvavo naujaromuvų žinomojo "manifesto" kritikoje ir, karui prasidėjus, taip sakant, ėmė tikrai kilti tautininkų tarpe į vadovaujančią padėtį. Taigi, lyg labiausiai, bent šiais keliais punktais, atitiktų Ylos ar jam pasikalbėjimą davusios panelės pateiktoms duomenims.

Iš motinos pusės jis man buvo tolimesnis giminė, ir dar nuo gimnazijos jį pažinau. Tačiau jis niekada nebuvo nei Nietschės antžmogio filosofijos šalininkas, nei Hitlerio gerbėjas, nei koks nacionalsocialistas, nei juo labiau lietuviškus nacius aplink save telkęs ir jiems "vadovavęs".

Jo filosofija buvo priešinga nacizmui. Ekonominėse teorijose jis laikėsi klasikinio liberalizmo dėsnių, o politikoje kaip tik savo uždavinį matė vadizmo išlyginimą ir jo sumažinimą. Į vadovaujančią vietą tautininkuose jis ėmė kilti kaip tik tuo laikotarpiu, kada turbūt ir prezidentui Smetonai buvo aišku, kad nuvadinimo reformos darosi neišvengiamos ir kad tą vidaus įtamų išlyginimo pareigą tenka patikėti naujiesiems žmonėms.

Boļševikams atėjus, tas vyras buvo priešingas Smetonos bėgimui į Vokietiją. Jis turėjo laiko ir visas sąlygas ir net pasiūlymų išvykti į Tretįjį Reichą, - taigi, pas "mylimąjį vadą" ir nacius, - bet jis griežtai atsisakė, netrukus buvo boļševikų suimtas ir vėliau išstremtas į Sibirą...

Tiesą sakant, sunku ir atspėti fantastišką Ylos nacį, "tinkingą intelektualą", todėl neminiu jokios pavardės, kaip ir Yla to nemini.

Galėtume gal surasti tik vieną vienintelį "intelektualų-lietuvišką nacį", kuris pasireiškė jau karo metais ir kartais net dėvėdavo SA uniformą su ilgais batais. Jis buvo irgi vokiškas daktaras, turėjo politinių ambicijų, net politikos žurnalą buvo pradėjęs leisti. Bet jis irgi neatitinka Ylos duomenims: nebuvo priimtas

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRASAII ***

NEBE PIRMAS KARTAS apgailėstauju redaktoriaus vėl ir vėl rodomą rūpestį apsaugoti žiems užrašams nuo aršių užsipuolimų, bent čia pat, gretimose skiltyse. Jo pastatomos užtvoros prieš užsipuolimus apelinamos lengviau negu Maginot linija, ir žitėrė -- rėkavimai jau girdis iš kitos pusės, tai yra, iš kito laikraščio. Taip žmogus sužina, kokių tulžim ar actu sklindinų taurių būta pateikti, ir sužina, kad jas redaktorius, nei nemelstas, buvo atitolinęs...

Ne iš nedėlingumo apgailėstauju tą globą, o gal tik prisimindamas iš šio mūsų ašarų pakalnės jau pasitraukusius mūsų bendradarbio ir bičiulio Jono Chmieliausko dažnai kartoją pasididžiavimą: ne tas vyras, kas muša, o tas, kas atlaiko. Tai, manau sau, negi redaktorius pavydi Naujokui progą pabandyti -- atlaikys, ar ne? Juk čia menka rizika: neatlaikys -- tai paaiškės, kad nebūta ko nė galėtis, o jei atlaikys -- tai tik užpuolikai sarmatą apturės. Vienaip ar kitaip, pabaiga, kaip matematiko; kas ir reikėjo įrodyti...

Redaktorius, žinoma, teisinasi, kad nuo perdaug tulžingos, ar šiaip visiškai nefiltruotos polemikos Dirvos popierius ruoduoja, -- užtat, sako, tų skyščių taures ir kibirus besistengiaš nuo Dirvos atitolinti. Be to, sako, tas turtas niekad nedingsta: praeina savaitė, kita -- ir jau gali pasiskaityti kitam laikrašty. Tas beveik įtikina, ypač, kiek tai liečia antinaujokidn "kryžiaus karą". Yra toks laikraštis, kurio programoje antinaujoklada jau kelinti metai atrodo besesanti laikoma vienu iš pagrindinių jo egzistencijos pateisinimų. Tad visi, kam tik atsitiko susirgti naujokofobija -- vistiek, daktarai ar prašti mužikėliai -- didžiam to laikraščio užsimojimui vykdyti yra nepamainomi gyvybės elektrai šaltiniai. Jei Dirva visus tuos skystimus sunaudotų, kuo ir prieš ką gi tas karingasis mūsų laikraštijos šedevras berastų kovoti?

O vistiek man galima, kad redaktorius neparodė Dirvos skaitytojams bent Dr. V. Paprocko studijos, kurs, nepatenkintas pastabomis apie ištraukas iš paskaitos apie išvaizdą ir charakterį, atidėjo į šią savąją gydytojo profesiją, ėmėsi "coronerio" (staigios mirties priežastis tikrinančio valdininko) vaidmens, paskelbė Naujoką nusizudžiusį charakteri būdu, ir ėmėsi "šį savižudį pademonstruoti skaitančiai visuomenei".

Sakyčiau, nebuvo ko čia slėpti ir nuo Dirvos skaitytojų akių. Ne dėl Naujoko, kuris ir "nusižudęs" tebeužrašinėja. Bet dėl progos pastudijuoti charakterį ne iš išvaizdos, o iš polemikos būdo.

dėstytoju į universitetą, neturėjo jokios įtakos jaunųjų tautininkų intelektualinėje veikloje ir nei mažiausio jų respekto vado pareigoms. Vėliau jis įrodė, kad savo politinį pamišimą ir įdomią maniją jis suprato, kaip tam tikrą šių laikų "konrado valerodo" misiją, už kurią jis apmokėjo savo gyvybę nacių kacete, tuo išvengdamas tautos paniekos, o iš kai kurių net pagarbos užsipelnydamas.

Taip, man ligšiol ir neaiškus anos ponios jaunų dienų mylimasis hitlerininkas, tasai antrasis "lietuviškas naciis", tautininkas ir "žmogus be Dievo". "Dievas sutemoje", kaip ir pridera demokratinėje Bažnyčioje santvarkoje, cenzūros buvo patikrintas, vieno vyskupo ir vieno kunigo pripažintas, kad išspausdinti kliučių nėra. Taip knygos pradžioje kun. Voldemaro Cukuro, STD, ir pareikšta pagal nustatytą tvarką: nihil obstat. Tad nekyla abejonių, kad čia nėra prasilenkimų su katalikų religijos dėsniais ir dogmomis. Tačiau, kaip matėme, knyga taip silpna, parašyta taip nemokslinškai ir neintelektuališkai (vietom beveik ir neinteligentiškai), kad rimtas cenzorius gal būtų geriau padaręs, neduodamas leidimo jai spausdinti ir platinti. Vargu ji gali atnešti apčiuopiamos naudos ar kieno pažitras pakeisti, bet užtat puikiai parodo, kaip nesugebančiai, nevykusiai ir net falšy-

vai ginamos labai svarbios ir didelės idėjos.

Ir tik dabar man ėmė aiškėti, kodėl šiais laikais šiek tiek modernėjanti Roma buvo taip užmiršusi kun. Stasų Ylą. Jie ten viską supranta ir geriau žino, o aš klydau savo nepraamatumuose. Apie raudoną kardinalo kepuraitę su "Dievo sutemų" bagažu nėra ko ir svajoti. Vyskupo mitra irgi labai retai tesuteikiama apysakų rašytojams, niekada skystus ir kartais absurdiškus liudijimus renkantiems reportažininkams. Gal ir prelatystė už tai būtų per sunki našta. Prelatas M. Krupavičius sugebėjo bent kaip reikiant ir be jokių abejonių abiem kojom gražinti Dievui ir Bažnyčiai boļševikę Salomėją Nėrį, o Ylai dar nepavyko sutvarkyti nei lietuviško "pagonio", nei žymaus tautininkų "nacio", nors šiaip jau jis kelioliką žvelnesnių nusidėjėlių gražiai aptvarkė.

Rašytojo mentalitetas ir jo moksliniai metodai didelėms tiesoms aiškinti bei mažesniems istorijoms perpasakoti teikia prielaidą, kad gal sėkmingiausiai jam būtų galima pritaikinti savo talentus mergaičių vienuolyno kapelionu. Roma, matyt, daug anksčiau tatai žinojo. Ir dėl to man labai liudna.

DIRVOJE YRA DIDELIS PASIRINKIMAS IDOMIU KNYGU

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą DĖMESIO Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! Mes aprępsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai. BOTANY „500“ kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės. Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val. H. Seigan VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ 4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272 Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nušimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PAMINKLINIS LEIDINYS Šio apibūdinimo tikrai nusipelno Aleksandro Merklio parašyta ANTANO SMETONOS monografija, kurią puikiai apipavidaliną išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Didelio formato veikalas turi 786 puslapius, 754 p. teksto ir 32 p. iliustracijų. Irištas kietais viršais, su iliustruotu aplanku. Skaitytojas jame randa ne tik aprašomojo asmens biografiją, bet kartu plačią priešnepriklausomybinio laikotarpio ir nepriklausomybės metų studiją. Spaudos atsiliepimai "A. Merklio monografija yra gražiū stiliūmi ir taisyklinga kalba parašytas veikalas. Jis vertingas pirmiausia sukauptais gausingais duomenimis, dažnai grindžiamas autentiškais šaltiniais iš 22 m. nepriklausomybės laikų". "...kas domėsis tais Lietuvos laikais ar ką tirs, tai A. Merklio "Antanas Smetona" bus pirmaeilis vadovas". "...Veikalas paliks žymiausių paminklu pirmam ir paskutiniam prezidentū anos Nepriklausomos Lietuvos". "Draugas" "Autorius ir knygos leidėjas... sveikintini ir įvertintini kaip atlikę reikšmingą įnašą lietuvių tautos istorijai". "Aidai" "...skaitytojas ras įdomios medžiagos iš Lietuvos atskūrimo, laisvo gyvenimo ir net tremties dienų". "Laisvoji Lietuva" "Palikim tą visą gausybę medžiagos pasigardžiuoti patiems monografijos skaitytojams. O pasigardžiuoti bus kuo". "Europos Lietuvis" - IŠKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ SIANDIEN - MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET, EAST CHICAGO, IND. 46313 Taip, prašom atsiųsti man Aleksandro Merklio "Antano Smetonos" monografijos... egz., skaitant po \$12.50. Priedu du \$..... sumos čekį (perlaidą). (Visą adresą prašom rašyti didžiosiomis raidėmis). Pavardė..... Gatvė..... Miestas..... Valst..... Zip.....

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS! PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN! • Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas. • Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus. MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO 2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747 OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed. JOHN J. KAZANAUSKAS, President

MASKVOJE SULAUŽĖ GINTARINĮ KRYŽIŲ

E. ČEKIENĖ

Jau nebe naujiena sulaukti iš pavergtos Lietuvos tai vieną tai kitą artimą giminiui, o ypač vyresnio amžiaus tėvų. Neseniai savo tėvelio Andriaus Trainavičiaus iš Vilniaus sulaukė ir dr. Birutė Paprockienė, New Yorke.

Maskvos muitinėje jis buvo labai kruopščiai tikrinamas: sudraskyta, kaip nuotraukoje matome, kepurė, sulaužytas dukrai vežamas gintarinis kryželis ir jo lazda pakeista kita, o originalioji sulaužyta, ieškant kažkokių paslapčių.

Ameriką A. Trainavičiui nebe svetima žalis. Jis pirmą kartą čia buvo atvykęs 1901 m., būdamas jaunuoliu. Dirbo fabrikuose, taupė pinigus grįžimui į Lietuvą, pirma norėdamas pamatyti ir Amerikos įvairias vietas, apkeliautus daugelį valstijų.

Šalia kasdieninio darbo A. Trainavičius aktyviai reikiškėsi lietuvių organizaciniam gyvenime, ypač SLA, dalyvaudamas jų valdybose. Buvo SLA 87, 17 ir 54-tos kuopų sekretorium. Jis buvo aktyvus lietuvių parapijų narys bei darbuotojas. 1911 m. sukūrė šeimą su H. Tamulevičiute, įsigijo nuosavą kepyklą ir 1922 m. grįžo į nepriklausomą Lietuvą, kur vadovavo Amerikos Lietuvių Audimo Bendrovei Kaune, Vytauto prospe. 12 nr., kurios pagrindai buvo sudaryti Bostone, Mass. 1924 m. iš to išsivystė Kauno miesto ekspedicijos stotis, ku-

ANDRIUS TRAINAVIČIUS vasario 19 d. atvykęs iš Vilniaus į New Yorką.

nos rajono miškų techniką, kur jis išdirbo ligi pensijos.

A. Trainavičius, apibūdindamas miesto žmonių gyvenimą Lietuvoje, pabrėžia, kad gyvenimas vis dar tebėra ne tik sunkus, bet ir vargiai įmanomas. Atlyginimai nepaprastai maži, o kainos aukštos. Nors kartais pačios kainos neatrodo aukštos, kaip, pvz., gydymas skelbiamas nemokamas, bet kiekvienas ligonis privalo duoti dovanų medicinos personalui. Netepsi -- nevažiuos. Taigi, negaunantiems siuntinių, ar kitais būdais neprieinantiems prie prekių -- negyvenimas.

Sunkus gyvenimas Lietuvoje -- sako Trainavičius, -- bet dar sunkesnis važiuojant gilyn į Rusiją, todėl iš kitų sovietinių kraštų į Lietuvos turgų privažiuoja daug žmonių su įvairiomis smulkmenomis, kaip saulėgražų sėklomis, riešutais ir kt. Išpardavę, grįžta namo nusipirkę čia maisto. Atvykstantieji su pavydu žiūri į lietuvių gyvenimą, ypač į jų apsirengimą, gautą iš JAV siuntinių.

Ne geriau buvo ir Lietuvoje tuoju po karo, kol šiek tiek pakilo geležinė uždanga į Vakarų pasaulį, kur gyvena anksčiau ar vėliau įsikūrę tūkstančiai lietuvių, kurie tuoją atidarė savo širdis ir pinigines krašte likusiems broliams.

Nedaug jam teko susidurti su

Maskvos muitinėje sukaptas gintarinis kryžius, kurį A. Trainavičius vežė į Ameriką dovanų savo dukrai.

partizanais, bet pažino daug jų giminių, iš kurių visi yra daugiau ar mažiau nukentėję. Dauguma iš Sibiro sugrįžę sunkiai gauna leidimus įsikurti, kiti sužaloti, sveikatos netekę.

Kai dirbau Pabradėje, netoli stoties, -- sako Trainavičius, -- pamatęs ilgą traukinio ešaloną, muidavau pažūrėti, girdėdavau

Maskvos muitinėje darant krautą buvo sudraskyta Trainausko kepurė.

širdį draskančius verksmus iš vagonų, prie kurių stovėjo kareiviai ir neleidė arčiau. Girdėjosi kūdikų verksmai ir patriotinės

dainos. Masiniai dar vežė 1949-50 metais. Vežantieji Vilniuje buvo suvaromi į didelę aikštę, kur pirmiau vokiečiai turėjo savo sandėlius. Ten visus sudupdydavo, kad nepabėgtų, o sargybiniai jodinėjo ant arklių, lydimi dresiruotų žunų. Iš čia per visą miestą jie buvo varomi prie gelžkelelio stoties ir priėjus prie vagonų buvo įsakoma klaupstis ir klūpsčiomis padėtomis lentomis šliaužti į gyvulinius vagonus.

Dabar tiktai jaunimą veža tolimon Rusijon darbams, sakydami, kad tik atostogų laikui arba vieniems metams, bet neteko girdėti kad jie sugrįžtų. Juos palydėti ovacijomis ir dainomis išvaro liekanę jaunimą.

Trainavičius tvirtina daug laiškų iš artimųjų negaudavęs, nes ne visi laiškai pasiekia adresatus. Vilniuje prie stoties yra didelis namas, kur dirba apie šimtas asmenų, moka už įvairias kalbas. Jie tikrina laiškus. Jam teko pažinti vieną iš tų 'darbuotojų'.

Amerikos Balsas dabar laisvai girdimas, bet nedaug jo beklauso, nes nieko įdomesnio jis nebesako, užtat matyt ir nebetrūkdo.

Į bažnyčią žmonės eina ir dosniai aukoja. Daug jaunimo eina prie pirmos komunistų, bet kunigams yra uždrausta juos mokyti. Vilniuje dar veikia 8 bažnyčios. Šv. Jokūbo bažnyčia paversta sandėliu teatro reikmenims laikyti, o šv. Kotrynos bažnyčioje laikomas cukrus.

1963 m. mirė jaunas gydytojas E. Liolia, kurio motina pastatė ant kapo medinį kryželį. Ateistai pakėlė triukšmą, liepė nuimti, bet tėvams atsisakius, kryžius vistiek dingio be žinios.

Dabartinę Lietuvos valdžią žmonės laiko tėvynės išdavikais. Jis buvo daug kartų tardomas, kaip ir visi kiti gyventojai, o dabar džiaugiasi pasiekęs laisvą pasaulį ir mylimus vaikus.

Nejaugi jokių prekių kainos nekrinta?

O, taip! Elektra kaip tik atpigo.

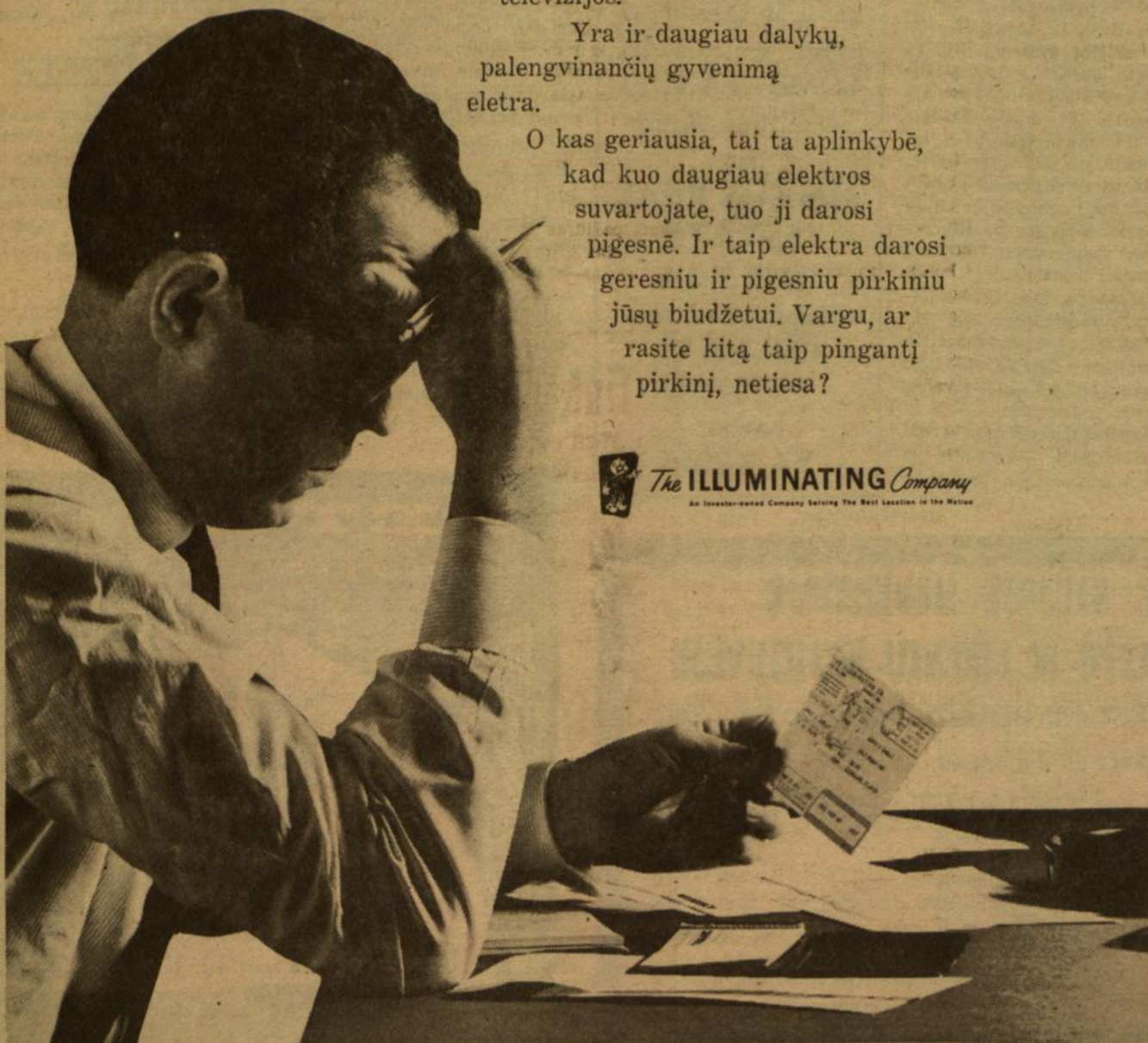
Dabar naujomis žemesnėmis ratomis elektra yra geresnis pirkinys nei bet kada. Po 1940, vidutinė elektros vieneto kaina sumažėjo 28%. Tai lieka nepastebima, gavus sąskaitą, bet tai tikra tiesa. Paprastai, jūs naudojate kas kart daugiau elektros. Tik pagalvokite apie naujas priemones po 1940, kurios elektros pagalba sudaro

jūsų moderniško gyvenimo pagrindus: keptuvės, elektrinės antklodės, šaldytuvai, plaukams džiovintuvai, dėžučių atidarytojai, indų plovimo mašinos, geresnis apšvietimas, televizijos.

Yra ir daugiau dalykų, palengvinančių gyvenimą elektra.

O kas geriausia, tai ta aplinkybė, kad kuo daugiau elektros suvartojate, tuo ji darosi pigesnė. Ir taip elektra darosi geresniu ir pigesniu pirkinium jūsų biudžetui. Vargu, ar rasite kitą taip pingantį pirkinį, netiesa?

The ILLUMINATING Company
An Investor-owned Company Serving The Best Location in the Nation

RUMUNIJA IR BESARABIJA

J. Vizbaras-Sūdavas

Komunistų partijų konferencijoje Maskvoje Rumunija, nors ir buvo pakviesta, nedalyvavo. Jugoslavija, pirmoji eretikė, nukrypusi nuo Maskvos linijos, buvo nepakviesta. Konferencijoje nedalyvavo raudonoji Kinija ir jos satelitai drauge su Europos Albanija.

Rumunija nors ir yra Maskvos satelitas, priklausęs Varšuvos karinei sąjungai ir komunistinei rytų Europos ekonominei bendruomenei vadinamai COMECON, tačiau jau kuris laikas Rumunija pradėjo atsipalaiduoti iš Maskvos globos ir eiti savo pasirinktu keliu. Šis jos pasirinktas kelias yra panašus į Jugoslavijos Tito kelią. Tito 1948 m. nutraukė globos ryšius su tuometine Stalino valdžia, nors Tito paskatintas tautinio komunizmo kelias veikia ir Rumunijos komunistų partijos vadus, tačiau stipriausiu skilimo argumentu yra Rumunijos provincija Besarabija, kurią pasigrobęs valdo ir išnaudoja Sov. Sąjunga.

Praėjusiais metais Bukarešto (Rumunijos sostinės) mokslių akademija išspausdino ir paskelbė pamirštą Karolio Markso rankraštį, kuriame komunizmo kūrėjas buvo pasisakęs, kad jau anais Markso laikais Besarabiją pasigrobė Rusija ir ją valdo neteisėtai.

Reaguodama į tai Sov. Sąjunga pradėjo masiniai deportuoti Besarabijos gyventojus į Sibirą. Besarabija yra rytinė Rusijos provincija tarp Pruto ir Dinistro upių 44,422 kvad. kilometrų ploto su trimis milijonais gyventojų. Iš jų 55% rumunų, 20% ukrainiečių ir 4% rusų ir kitų tautybių. Besarabiją 1812 m. užgrobė Rusija. 1917 m. ji pasisakė nepriklausoma ir 1918 m. įsijungė į Rumuniją. Po II Pas. karo Besarabiją išlaisvino rumunai, o nuo 1945 m. kraštas vėl atiteko Sov. Sąj. gai.

Nors Sov. Sąj. neleidžia net diskutuoti Besarabijos klausimo, Rumunijos komunistai deda pastangas eiti savu nepriklausomu keliu. Ilgą laiką Rumunijos komunistų partija buvo paklusnus Maskvos satelitas ir stalinistai turėjo pagrindinius valdžios postus Rumunijos valdžios aparate. Ilgą laiką Kominformo žurnalas buvo spausdinamas Bukarešte ir buvo

skleidžiami gandai, kad Rumunija bus inkorporuota į Sov. Sąj. ir taps sovietine respublika. Tačiau titolizmui įsigalint, Maskvos satrapai Rumunijos komunistų partijoje buvo pakeisti rumunais komunistais, kurie, nežūrind, kad yra marksistinės ideologijos, pasirinko tautinio komunizmo kelią. Rumunai, kaip ir vengrai, nėra slavų kilmės. Šios tautos yra kaip salos slavų jūroje ir dėl to Rumunijos politika niekuomet nebuvo linkusi prisiderinti Maskvos linijai. Ginčas dėl Besarabijos, proga atėjus, gali virsti atviru skilimu.

Šiomis dienomis mirus Rumunijos 'prezidentui' Dej, tolimesnė to ginčo raida priklausys nuo to, kuria kryptim pasuks jo įpėdinis.

ŠACHMATAI

* CHICAGOS atvirose pirmenybėse mūsų meistris Povilas Tautvaišas su didmeisteriu Robert Byrne, pirmenybėms įsėjęs, buvo pustaškiu atsilikęs nuo pirmųjų, kurie vedė su 4-0 tš. Pirmenybėse rekor dinis dalyvių skaičius 104!

* NEW YROKO žurnalas Chess Review, kovo m. skelbia, jog aukščiausiąjį įvertinimą (Rating) iš įvardintų 5000 JAV ir Kanados Postal Chess žaidikų turi: 1. Hans Berliner, Md 2016, 2. Kazys Merkis, Mass. 1870, 3. Robert Steinmeyer, N.Y. 1856, 9-ju Ignas Žalys iš Montreailio su 1782. Kitų lietuvių įvertinimai tokie: J. Stonkus 1460, P. Kontautas 1456, A. Makaitis, 1300, J. Starinskas 1294, Vaičiulis 1258, Vasiliauskas 1216, Papiuskas 1200, dr. R. Sidrys 1182, Barkauskas 1154, Karalaitis 1118 ir kt. mažiau.

* ARLAUSKAS -- trečias pasaulyje. Ketvirtosios pasaulio korrespond. šachmatų pirmenybės (susirašinėjant) laimėtojus rinkuoja tokioj eilėj: 1. Zagarovskij, Sov. 9 1/2 (iš 12 galimų), 2. Borisenko, Sov. 8 1/2, 3. Romanas Arlauskas, P. Australija 7 1/2 tš. Visi trys išplėdė normą korrespond. šachmatų didmeisterio vardui gauti. Arlauskas yra pirmasis iš lietuvių pasiekęs didmeisterio titulą! Pirmenybės užtruko 6 metus, pradėtos 1959 m.

VINCAS RASTENIS PAGERBTAS BOSTONE

Tai atsitiko kultūrinio subatvakario metu, kai Vincas Rastenis iš New Yorko atvežė įdomiai parengtą paskaitą apie menininkus ir visuomenę. Bostoniečių rengiamas pagerbimas iš anksto nebuvo garsinamas, todėl kaltininkas nieko apie tai nežinojo. Tačiau pasėkim subatvakario įvykius ta tvarka, kaip jie rutuliojosi.

Tai buvo eilinis šeštojo sezono kultūrinis subatvakaris, surengtas kovo 20 d. ALT S-gos Bostono sk. namuose. Inž. Edm. Cibas, trečius metus vadovaujantis komisijai, kuri subatvakarius rengia, lakū ir sąmojingų žodžių viešniais ir svečius įvesdino į vakaro malonią ir jaukią nuotaiką. Reikia pridurti, kad inž. Cibas ne tik įsitraukė į visokių klavinčių turintį darbą, bet ir surado originalų žodį tiems vakarams duoti savaimingą spalvą.

Programos vadovas, kuris jau yra atskiras asmuo, vakaro programą pradėjo "kultūrine kronika". Buvo mesta mintis, kad gal Bostone atsirastų organizacija, kuri surengtų iškilų Chicagoje Lietuvos operos kolektyvo rengiamą Verdė Requiem ir Markaičio kantatos Vilniaus Varpai koncertą, nes tuo tarpu tai esąs vienas ir vienintelis didelio masto parengimas, sudaręs atosvarą šimmet Lietuvos rengiamam "išlaisvinimo" maskaradui.

Iš vietinės kronikos pati įdomiausia žinia buvo apie Bostone rengiamą dail. Ad. Galdiko kūrinių parodą. Ji bus atidaryta balandžio 24 d. vakare ir uždaryta gegužės 2 d., taigi bus atidaryta aštuonias dienas. Žymusis mūsų dail. Ad. Galdikas savo parodos Bostone dar nebuvo surengęs, taigi jo pasirodymas čia yra labai laukiamas. Kaip daugumas dailės parodų ir dail. Ad. Galdiko paroda yra rengiama ALT S-gos namuose, ją globoja to skyriaus valdyba, pirminkaujama inž. J. Dačio.

Iš "Knygų lentynos", t.y. naujų leidinių, buvo paminėta Ant. Maceinos Niekšybės paslaptis, Alės Rūtos Gyvenimo lašai ir Kėlas į kairę, N.E. Sūdūvio Vienų vienė. Tada išaiškėjo, kad buvo paminėta kiekvieno veikalų metrika, duotas bendras jų apibūdinimas, o taip pat rekomenduota tose knygose pateikti "aukso grūdų".

Vinco Rastenio paskaita apie menininkus ir visuomenę buvo rūpestingai paruošta, įdomi, tikrai rastiška. Kadangi tai yra viena pačių gyvųjų mūsų gyvenimo problemų, autorius pažadėjo tą savo darbą atiduoti Dirvai. Viešumoje paskelbtas, tas darbas palies nuolat rusenančio klausimo klausimą, gal sukels ir pokalbį, o tai jau bus įnašas į problemas gyvildinimą, kurio faktiniai per daug neturim.

Diskusijose dėl paskaitoje iškeltų minčių dalyvavo p. Strazdas, N. Vaičiulytė, poetas Ant. Gustaitis, inž. Edm. Cibas ir šio reportažo rašytojas.

Ir dabar prasidėjo tai, ko Vincas Rastenis, keliaudamas Bostoną nelaukė. Kaip žinom, š. m. sausio 16 d. jis atšventė savo 60-tąjį gimtadienį artimųjų draugų rate, New Yorke. Tą sukaktį prisimindamas, St. Santvaras sukaktuviniškai pažėrė eilę "kaltinimų", kurių ryškesnes minėtis čia pakartotinai.

"Yra daug žmonių, kurie nepa-

kelia pagarbinių ir liaupsių, tariamų tiesiog įveidą. Tolkū žmonių tarpe yra ir mūsų šio vakaro svečias Vincas Rastenis.

Kad jis per daug nesumerintų, išgirdęs apie pagerbimo giesmę, iš karto pasakysiu šio vakaro dalyvėms ir dalyviams, kad čia bus primintas tik vienas kitas faktas, dėl kurių Vincas Rastenis yra tikrai "kaltas". Atseit, tai bus gal ir kulkis pagarbos pareiškimas, gal ir šio toks pasveikinimas, tik ne liaupsė.

Mažiausia mūsų svečias nusikalto, o gal tame įvyky ir visai jo kaltės nėra, kad jis gimė 1905 m., sausio 16 d. Juozapinės Viesėdy, Salako - Dūkšto vl., Zarasu aps. Prie to galima pridurti, kad gerbiama V. Rastenis turėjo būti gubus berniokas, jeigu iš Juozapinės jis pajėgė atsidurti New Yorke ir ten, drauge su kitais, sukli mūsų visuomeninio ir politinio gyvenimo analitol ne taip jau lengvai pasukamą ratą. Tačiau New Yorkas šiuo atveju tėra tik vietovė, iš kurios plinta gairės ar mažiau gairi žviesia. Ypač reikšmingi yra faktai, dėl kurių mielas V. Rastenis mums nusikalto.

1924 m. jis baigė Panevėžio gimnaziją; 1924-27 m. Lietuvos Universitete studijavo matematiką; 1931-35 m. Vytauto D. Universitete studijavo ir baigė teisės mokslus; 1935-36 m. Vienos univ. specializavosi konstitucinės ir tarptautinės teisės srityje.

Į visuomeninę veiklą V. Rastenis įsijungė dirbdamas Šaulių, blaivininkų ir ateitininkų organizacijose. Nuo 1927 m. jis atėjo į tautininkus ir iki šiol tebėra jų gretose, kaip vienas tos pasaulėžitros blaiviausių ir pajėgiausių protų. Tačiau turim ir daugiau kaltės įrodymų: 1926-27 m. jis buvo Blaivybės d-jos reikalų vedėjas; 1928-31 m. Lietuvos Aido iliustruoto priedo techn. redaktorius, tuo pat metu būdamas ir Valst. Radiofono bendradarbiu; 1931-35 m. Liet. Tautininkų S-gos generalinis sekretorius.

Be to, V. Rastenis buvo dienas Vakarai, Klaipėdoje, red. pavaduotojas ir vyr. redaktorius, Ministrų tarybos juriskonsultas, Pažangos b-vės laikraščio leidyklos direktorius, Klaipėdos prekybos Instituto lektorius, Lietuvos Aido redakcijos sekretorius, Vairo ir Jaunosios Kartos specialus bendradarbis, Lietuvos Aido redakcijos sekretorius, Vairo ir Jaunosios Kartos specialus bendradarbis, Lietuvos Žurnalistų S-gos valdybos narys - sekretorius, apygardos teismo kandidatas, einąs apylinkės teisėjo pareigas, advokatas ir Prekybos Instituto dėstytojas Šiauliuose.

Kad V. Rastenis, bedirbdamas ir begyvendamas, tikrai "nusikalto" -- parodo faktas: 1940 m. liepos 17 d., jis buvo bolševikinės valdžios suimtas, kalintas Vilniaus Lukiškių, Maskvos Liubiankos - Butyrkų ir Kauno kalėjimuose. Iš to pragaro išsilaušė 1941 m., birželio 23 d., kai prasidėjo vokiečių - rusų karas. 1944 m. jis pasitraukė į Prancūziją, kur, tarp kitko, tris metus buvo tenykštės lietuvių parapijos vargonininkas. 1948 m. jis atvyko į JAV ir čia, 1948-51 m. laikotarpy, buvo Dirvos leidėjas ir redaktorius. Nuo 1952 m. pradžios iki šiol tebedirba Laisvosios Europos Komiteto spaudos ir organizacijų skyriuje kaip vyr. redaktorius.

Amerikoj lietuviškuose baruose V. Rastenis mes regim: jis buvo Amerikos Liet. Tautininkų

S-gos II vicepirm., Amerikos Lietuvių Tarybos narys, Liet. Žurnalistų S-gos pirm., Liet. Tautinio Sąjūdžio pirm., keletą metų Nepriklausomybės Talkos pirm.

Tai tik nuogi faktai, bet juos derėjo šia proga priminti, nes kaž kodėl mūsų veikėjų pastangos ir nuopelnai kartais būna per greit pamiršami. Vinco Rastenio darbų analizė reikėtų ne tiek laiko, kiek čia duodama, ir ne tokios kalbos, kokia yra sakoma. Kai žmogus eina per šią žemę -- lieka jo pėdos ne tik smėlyje, bet ir moly. Kai žmogus kly nors dirba savo tautai -- taip pat lieka jo pėdsakai. Lietuvių Enciklopedija prie V. Rastenio pavardės pridėjo tokius titulus: teisininkas, žurnalistas, visuomenininkas, politikas. Tai platus barai. Ir mes žinom, kad V. Rastenis tuose baruose dirbo ir tebedirba visom savo dvasinim ir fizikinėm jėgom.

Kaip per daugelį metų, taip ir pastaruoju metu jis ypač daug rašo. Kieta logika, gilii erudicija iškilęs lietuvių spaudoj kaip Marius, mūsų periodikos žmonių tarpe iki šiol jis tebėra pačių stipriausių pirmo greto. Jo raštų mintis aiški, kalba puiki ir turtinga, stilius savaimingas, išieškotas, pasisakymai gyvi ir spalvingi. Gal kai kas stotį į dvikovą su jo reikšdamom mintim, bet vargu kas galėtų užginčyti V. Rastenio stiprybę tame mene.

Šiame subatvakary pažinom savo svečią kaip žmogų. Jis atrodė santrus, rezervuotas, gal net vėsokas. Tačiau tai tėra tik išorė, tik intelektualinio asmens iš lauko regimi bruožai. Savo viduj Vincas Rastenis dega dėl visų tų problemų, kurios kaitina kiekvieno sąmojingo lietuvių širdį.

Apkaltinom savo svečią Vincą Rasteni, bet gi norim ir šiek tiek pasitaisyti -- norim jį labai nuoširdžiai pasveikinti neseniai išgyventos sukakties proga. Kai jis yra mūsų tarpe, Bostone, mes negalim to nepadariti. Jei būtų priešingai mes būtumėm kietai, nesvetingi, tiesiog liūtinai žmonės...

Ir tuoj po šių žodžių ALT S-gos Bostono sk. pirm. inž. J. Dačys jautri ir nuoširdžiu žodžiu sukaktuviniškai pasveikino, linkėdamas jam našių ir kūrybingų metų. Skyriaus valdybos vardu O. Vilėniškienė įteikė rožių puokštę Em. Rastenienei, kuri savo vyrą palydėjo į Bostoną. Inž. Edm. Cibas V. Rasteniui įteikė puošnų Mykolo Angelo darbų leidinį, tardamas, kad kultūrinį subatvakarių rengėjai jun-

giasi [būr] tų draugų, kurie š. m. sausio 16 d. jam linkėjo sveikatos ir ištvėmės. Kaip ir derėjo laukti, pats V. Rastenis anaipol ne visus "kaltinimo" punktus priėmė kaip savo kaltes. Nežinotino, parengimo viešniais ir svečiai sukaktuviniškai sveikino ilgais ir nuoširdžiais plojimais. Įdomi paskaita, o ir šios trumpos "apeigos" sudarė itin jaukią vakaro nuotaiką. Jau buvo po pusiamakčio, kai vis gausėjantis vyrų būrys ratu apstojo V. Rasteni, matyt, norėdami išsiaiškinti vienu kartu iškilusį būrį visuomeninių ir politinių klausimų...

Kitas subatvakaris turėtų būti rengiamas balandžio 17 d., vadinasi, Didįjį Šeštadienį, tad jis savaime iš parengimų kalendoriaus išskrinta, o tuo labiau, kad po savaitės tose pačiose patalpose bus atidaroma dail. Ad. Galdiko kūrinių paroda. Taigi subatvakary pasimatysim tik gegužės 15 d.

St.S.

L.V.S. "Ramovė" metinis susirinkimas įvyko vasario 28 d. lietuvių klubo patalpose. Pirdininkavo D. Meizys, sekretorius B. Utenis. Praėjusių metų eigoje Bostono ramovėnai Vėlinių dieną atklė lietuvių karių kapus ir pagerbė mirusius. Buvo suorganizuota iškila gamtoje. Surengtas iškilmingas Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Susirinkimo nutarimu gautas iš parengimų pelnas \$578.40 paskirstytas sekančiais: Kario žurnalui paskirta \$150.00, Lietuvos karo invalidams šelpti \$100.00 ir Lietuvių Fondui \$50.00. Likutis paliktas skyriaus veiklos reikalams.

Į 1965 m. skyriaus valdybą išrinkti pirmininku Br. Utenis, vicepirm. K. Šimėnas, sekret. J. Martišius, išd. V. Kasakaitis. Į revizijos komisiją išrinkti: R. Mališauskas, P. Ausiejus ir P. Martinkus.

J. V. Sūdavas

Povilas Jančauskas, sėkmingai vadovavęs Nemuno tuntui daugiau kaip pusantų metų, korespondenciniu būdu buvo perinktas antram terminui.

"Trumpa atmintis", tokiuo pavadinimu kovo 16 d. The Boston Globe laikraštyje, skyriuje: Ką žmonės kalba, buvo straipsnelis, pasirašytas M. E. Pierce.

Tame trumpame straipsnely autorius klausia: Ar galite, redaktoriau, atsakyti, kas yra blogo su mūsų šalies spauda? Mes turėtume skelbti savo idėjas, o darome priešingai. Spausdindami ištraukias iš Izvestijų, jų žodžiais mes parodom, kad Amerika siunčia savo kariuomenę į kitus kraštus, kad laužom ženevos susitarimus. O kodėl šalia to neparodyti, kiek susitarimų ir sutarčių yra sulaužę sovietai? Juk jie laužo visus susitarimus.

Dabar jie vėl kviečia jų diktu o jamiems pasitarimams. Bet ar kas prisime-

na Muencheną? Kur nuvedė tie susitarimai? Komunistų sekantis taikiny yra Tailandas, o vėliau Filipinai.

Ar kas nors pagalvoja, kad Amerika užsidaro savo kiaute, o visą pasaulį palieka komunistams. Kai mes traukiamės į savo kiautą, tai taip ir atrodo, -- baigia savo straipsnelį autorius.

Bostono Kultūros klubo literatūros vakaras įvyks balandžio 24 d. Tarptautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Ave., Bostone. Literatūros vakare dalyvauja rašytojai: Marius Katiliškis, Henrikas Nagys, Antanas Gustaitis, Zigmas Gavelis ir Stasys Santvaras bei dramos sambūrio nariai.

Norintieji dalyvauti tame vakare, bilietus turėtų įsigyti iš anksto, nes vietų skaičius ribotas.

Jeronimo Kačinsko koncertinės mišios, kurios turėjo būti išpildytos Melrose Memorial salėje kovo 28 d., atidėtos vėlesniam laikui.

ALT Sąjungos Bostono skyriaus nauja valdyba kovo 18 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis sekančiais: inž. J. Dačys -- pirm., L. Lendraitis -- vicepirm., J. Vizbaras -- sekretorius, A. Griauzdė -- kasininkas, A. Vilėniškis -- namų administratorius. R. Veitas -- vald. narys ir atstovas jaunimo reikalams, St. Jakutis -- valdybos narys.

LOS ANGELES

DEŠIMTMETĖ DAILININKĖ

Lietuvių Kultūros Klubas kovo 13 d. surengė dešimtmetės Rasutės Arbaitei 60 piešinių parodą. Parodą atidarė ir žodį tarė klubo pirminkas J. Gliuda, Dr. kun. P. Celišius pasakė gražių kalbą. Sugretindamas meną su filosofija, apibūdino Rasutės kūrybą ir palinkėjo jai kloties jos tolimesnėj darbuotėj.

Buvo duotas žodis ir pačiai Rasutei Arbaitei, kuri gausią publiką sužavėjo ne tik padėkos žodžio turiniu, bet ir jos laikysenos ritumu. Dailis piešinių buvo parduota. Tenka tik gėrėtis nauja žvaigžde ir jai linkėti augti bei daryti pažangą.

Parodos programos pabaigoje gražiai pasirodė G. Gudauskienės vadovaujamas "Baltijos vėjų" kvartetas.

Skr. Jurandė

ATSIUSTA PAMINĖTI

CHAPĖL B -- Algimanto Mackaus poezijos kūriny, skirtas Antano Škėmos atmin čiai, 64 psl. Kaina 3 dol. Išleido A. Mackaus Vardo Knygų Leidimo Fondas, Adm. adresas: V. Vepštas, 7936 S. Justine St., Chicago, Ill. 60620.

NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje leidinys, 1965 m., adm. adresas M.K. Žilėnas, 1920 So. 51 Ave., Chicago, Illinois 60650, 496 psl. Kaina 5 dol.

Bostono jūrų skautų Nemuno tautininkas Povilas Jančauskas ir jo adjutantas Bronius Kovas Bostono skautų parodoje. Ed. Matjoškos nuotrauka

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ —
TAIP PAT MAISTO PRODUKTAI
Licenzijuota lietuvių įmonės, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3212 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
Telef. CA 5-1864

2439 ir 2608 W. 69 St. Chicago, Ill. 60629
Telef. WA 5-2737

DIDELIS ISPARDAVIMAS medžiagų ir kitų prekių nepaprastai papigintomis kainomis. Angl. kostiumams medžiagos, kurių kaina buvo \$18.00 dabar tik \$14.00. 100% vilnonės kostiumams medžiagos buvo \$14.00, dabar \$10.50. Medžiagos 5 kostiumams tik \$22.50.

NAUJIENA: Suknelėms medžiagos — nylonas kartu su pamašalu.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

MEČYS ŠIMKUS,
teisininkas, tiksliai,
gerai ir greitai užpildo įvairius INCOME TAX pareiškimus. Kreiptis:

ŠIMKUS REAL ESTATE
4259 South Maplewood Ave
Chicago, Ill.
CL 4-7450
arba
YA 7-2046

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC	5th	4.59
2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey	5th	3.98
3. CANADA DRY VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35
5. COINTREAU Liqueur	5th	4.75
6. CHIANTI Imported Wine	5th	.98
7. Zeller SCHWARZE KATZE	5th	1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

ŠV. JURGIO PARAPIJOS CHORO KONCERTAS

Šį sekmadienį, 4 val. p. p. Naujosios parapijos bažnyčioje.

Pasinaudodami gavėnios metu, kviečiame visus į religinės muzikos koncertą, kurį pajavirins mūsų gerai žinomi solistai. Po koncerto dainininkų pagerbimo arbatėlė parapijos salės kavinėje. Prašome, visus svečius prie šio pagerbimo prisidėti.

Koncerto globėjai kun. kleb. J. Angelaitis ir komitetas.

J. Mull-Muliolio namų pirkimo ir pardavimo įstaiga, iki šiol veikusi 13229 Superior Ave., nuo kovo 29 d. persikelia į naujas patalpas — 15969 Euclid Ave. Telefonas lieka tas pats: UL 1-6666.

Įstaigos vedėju yra A. Dailidė.

Lithuanian Village B-vė kovo 27 d., šeštadienį, Lietuvos salės patalpose rengia kortavimo, įvairių laimėjimų ir kt. įvairenybių bei netikėtumų vakarą. Pradžią 7:30 val. vak. Visi kviečiami dalyvauti ir nuotaikingai praeisti šeštadienio vakarą.

Harlem Globtrotters, garsioji krepšinio komanda, pasirodys Clevelando Arenoje, bal. 2 d., lošiant su Generals (Washington, D. C.) komanda.

Programoje dar dalyvauja ir Čekoslovakijos tautinių šokių grupė, susid. iš 40 asmenų.

Clevelando Orkestro koncertas sezono uždarymo proga bal. 4 d. Severance Hall (3:30 val. p. p.) patieks įdomią programą, dalyvaujant solistams ir chorui.

Choras patieks klasiškųjų valsų "Liebeslieder" nuotaikas. Solistai pasirodys su Stravinskio kūriniais.

Vairuotojas laukia!

4 CTS FUN TOURS

ruošiamos!

- April 3 Sugarbush Maple Festival, Chardon \$1.75
  - May 18 Blue Hole, Castalia \$3.25
  - June 14 to Sept. 4 Cedar Point Specials Every Mon., Wed., Sat. \$3.25
  - June 26 Balloon Festival, Ashland \$2.75
- Pažymėkite kalendoriuje. Vairuotojas laukia. RASYKITE: CTS FUN TOURS, 1404 E. 9th St., Cleveland, Ohio 44114. Patu užsisakant bilietus, eik į kioską CTS FUN TOURS, 1022 Carnegie Ave., Cleveland, Ohio 44115, arba įsigykite bilietus CTS informacijos kioske, Public Sq. **WELCOME ABOARD!**

Šį sekmadienį kovo 28 d. 4 v. p. p. Naujosios parapijos bažnyčioje Clevelande įvyks religinės muzikos koncertas, kurį išpildys Šv. Jurgio parapijos choras, vadovaujamas Prano Ambrazo. Chorui ir solistams giedant vargonais palydės Regina Brazaitienė. Koncertą globoja parapijos klebonas kun. J. Angelaitis. Nuotraukoje choristai su šv. Jurgio parapijos klebonu kun. B. Ivanausku ir choro vadovu P. Ambrazu, V. Pliodžinsko nuotrauka

CTS ruošia net 9 įvairias ekskursijas, t. v. **Fun Tours**. Pirmoji įvyks bal. 3 d. į metinį Geauga County Maple Festival'į Chardone. Bilietų kainos — \$1.75 suaugusiems ir \$1.25 vaikams iki 12 m.

Autobusai išvyksta iš Public Sq. tarp 10:30 ir 11 val. ryto. Paskut. autobusas iš Chardono — 5:30 v. p. p.

Kitos ekskursijos numatomos į Blue Hole Castalijoje, Ashland balionų festivalį, Ohio šveicariško sūrio kraštą, dar įvyks t. v. **Mystery Tour**, ir t.t.

PARDUODAMAS NAMAS

Švarus, 3 mieg. namas — Shenely gt. — didelė virtuvė, išbaigtas rūšys. Prie Naujosios parapijos ir krautuvių. **Tel. 531-2390.**

PARDUODAMAS AUTOMOBILIS

labai gerame stovyje. Mercury — Comet, 1963 m. Teirautis IV 6-3531 nuo 8 iki 10 val. vak.

IEŠKOMA MOTERIS

ieškoma šeiminkė suaugusių šeimoje, sutinkanti gyventi kartu. Puikios gyvenimo sąlygos privačiame name. Rekomendacijos. Teirautis tel. WY 1-4999. (35-37)

PARDUODAMI NAMAI

Dviejų šeimų plytinis namas 5-5-3. 2 automob. garažas. prie pat E. 185 gt. gerame stovyje. Gali gauti \$150 mėnesiui nuomos ir pats veltui gyventi.

Beveik naujas 12 šeimų plytinis apartamentas. virš \$15,000 pajamų per metus, garažai.

8 metų senumo. 10 šeimų plytinis apartamentas. virš \$12,000 pajamų per metus. Garažai. Abu namai Lake Shore ir E. 185 gt. rajone.

Naujas vienos šeimos Wickliff, Ohio, Brick ranch. Tik 2 metų senumo. Netoli Chardon Rd.

3 vienos šeimos namai. visi gerame stovyje. Naujosios parapijos rajone. Norintiesiems galime ir išmainyti.

United Multiple Listing Service

Norintieji pirkti, parduoti ar išmainyti prašome skambinti

EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis — Realtor 780 E. 185 gt. IV 1-6900 arba vakarais KE 1-2190

ALT S-gos Clevelando skyrius Dirvos sukakčiai atžymėti paskyrė 100 dolerių

Amerikos Lietuvos Tautinės Sąjungos Clevelando Skyriaus narių susirinkime, įvykusiame kovo 22 d. Dirvos patalpose, kuriam pirmininkavo K. S. Karpus, o sekretoriavo V. A. Brazulis, buvo pasidžiaugta, kad skyrius savo kasoje turi per 500 dol. Didžiama tos sumos sukelta pagamins Lietuvos Prezidento Antano Smetonos bronzinį bareljė. Bareljefo pagaminimas ir jo išplatimas ALTS skyriuose, buvo vienu iš svarbiausių Clevelando skyriaus praėjusių metų veiklos barų, kuriame ypatingai daug gražaus darbo įdėjo pirmininkas Kazys S. Karpus, vicepirmininkas Vytautas Stuoģis ir iždininkas Vladas Blinstrubas. Pasidžiaugus šio darbo gražiu pasisekimu, kuris davė skyriui geroką pelną, drauge nusiskusta, kad ne visi ALTS skyriai yra atsiskaitę už tą kūrini.

Susirinkimas aptarė ir kitą svarbų reikalą, būtent, narių abėjingumą savo pareigoms -- delsimą sumokėti nario mokesť. Savo pareigas tvarkingai ir laiku atlieka tik dalis narių, kiti -- gi, delsia, metų metais nesumoka nario mokesčių, net neatsako į valdybos paraginimus. Aptariant tą klausimą, kai kas siūlė tokius nepareigus narius "nurašyti į nuostolius" -- juos išbraukti iš narių sąrašų. Sutarta šį reikalą pavesti valdybos nuostoliams, bet, tą klausimą patiekti busimo ALTS suvažiavimo sprendimui.

Nutarta paskirti vienkartinę aukas žiems sambūriams:

Lietuvos Nepriklausomybės Fondui \$50; Dirvai 50 metų sukaktuvių proga -- \$100; įsigyti Lithuanian Village akcijų už \$50.

Aptarus visus klausimus buvo renkama nauja valdyba 1965 metams. Susirinkimo buvo išrinkti Vladas Blinstrubas, Jonas Čiuberkis, Kazys S. Karpus, Stasys Lukoševičius, Vytautas Stuoģis. Kandidatai -- Jurgis Malskis, Vytautas Brazulis. Kontrolės komisija liko senos sudėties: Antanas Garmus, Vytautas Orintas, Jonas Šiauštinis. Atstovais į ALT -- Julius Smetona, Vytautas Brazulis; į Kultūrinių Darželių S-gą -- Kazys Karpus, Kazys Karalis; Tautos

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande. Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams. **ATSTOVAS VYT. SENKUS** WO 1-6820 Office ME 1-5997 M. A. SCHNEIDER CO. 2710 Lorain Ave., Cleveland, Ohio

Fondo atstovybėn -- Edvardas V. rekojis.

Po susirinkimo pasidalinta mintimis bei sumanymais. Pokalbio metu buvo pristatytas tik k. iš Montevideo, Urugvajaus atvykęs Aleksas Plavičius, kuris pastoviai įsikūrė Clevelande. (vb)

DLK Birutės Draugijos Clevelando skyriaus valdyba praneša maloniai visuomenės žiniai, ypač šeiminkėms, kad kovo 28 d., sekmadienį, nuo 9 iki 1 val. bus pardavinėjami jų pačių namų gamybos kepsniai šv. Jurgio parapijos salėje.

Pelnas skiriamas parapijos naudai.

TINKLINIO PIRMENYBĖS

Šį šeštadienį, kovo 27 d. Clevelande įvyks LAKE ERIE A. A. U. 1965 m. moterų tinklinio pirmenybės, kuriose dalyvauja ir LSK Žaibo komanda. Žaibo komanda yra pernykštis Lake Erie A. A. U. distrikto nugalėtojas ir mėgins savo titulą apginti ir šiais metais. Lake Erie A. A. U. Distrikto apima šiaurinį Ohio ir dalį vakarinės Pensilvanijos.

Šių pirmenybių nugalėtojas gaus teisę vykti į JAV Tinklinio pirmenybes, š. m. gegužės 3-8 d., Omahoje, Nebraskos valstybėje.

Varžybos vyks Myron T. Herrick, Junior High School, 5407 McBride Ave.

Rungtynių pradžia 12:00 val. Baigiamai žaidimai numatomi apie 6-7 val.

Kviečiame atsilankyti.

KAS NORI VYKTI Į CHICAGĄ?

Kas galėtų pagelbėti Clevelando sportininkus nugalėti į apygardines sporto varžybas balandžio 10 d. Chicagoje, prašomi pranešti A. Bielskui telefonu 486-6177, ar J. Kijauskui 731-1182, ar V. Mockutei -- MU-1-5295.

PRAŠO PAREMTI

Elena Sabaliauskaitė, Toronto LSK Vyties narė, Š.A. Lietuvos stalo teniso meistrė, š. m. balandžio mėn. viduryje vyksta į Jugoslaviją atstovauti Kanadą pasaulinėse stalo teniso pirmenybėse.

Lietuviams yra didelė garbė turėti tokio lygio žaidėją.

Kanados Stalo Teniso Sąjunga dėl lėšų stokos, negali pilnai apmokėti visų išlaidų ryšium su kelione ir 2 savaitių pragyvenimu laike varžybų. Todėl E. Sabaliauskaitė reikia prisidėti artį \$500 pačiai, E.S. yra dar tik 17 metų moksleivė ir, žinoma, tokių išlaidų pati pakelti negali. Šiai sumai sutelkti, Toronto LSK Vytis, pritariant ŠALFAS S-gos vadovybei, ėmėsi pastangų suruošti lėšų sutelkimo vajų. JAV

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

• Detroito studentai ruošia studentų dailininkų parodą. Paroda prasidės balandžio mėn. 4 d., 12 val. p. p. Lietuvių Namuose. Joje bus piešinių, medžio drožinių, meniškų fotografijų, ir kitų kūrinių. Paroda tęsis ligi balandžio 11 d. Iškilmingas uždarymas — 3 val. p. p. Tuo laiku bus įteiktos trys premijos už geriausius kūrinius. Atsilankusieji į parodą turės progos balsavimo būdu nustatyti geriausius darbus. Paroda bus atdara kasdien nuo 5 iki 9 val. vakaro. Studentai nuosirdžiai kviečia visus Detroito lietuvius atsilankyti į šią studentų parodą.

• DETROITO Lietuvių Organizacijų Centro metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 4 d., 12:30 p. p. Lietuvių Namuose, 3009 Tillman St. Bus renkama valdyba 1965-66 metams. Kiekviena Detroito organizacija kuri rūpinasi Lietuvos laisvinimo darbu turėtų paskirti atstovus į Organizacijų Centrą.

NAUJA LIETUVIŲ NAMŲ DRAUGIJOS VALDYBA

Kovo 21 d. L.N. S-jos visuotiname narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba ir revizijos komisija.

Susirinkimą atidarė v-bos pirmininkas J. Gaižutis, pakviestas susirinkimui pirmininkauti S. Šimolūnas ir sekretoriauti E. Vasiliauską.

Į naują valdybą išrinkti: K. Ražauskas, J. Gaižutis, J. Atkočaitis, J. Jonynas ir E. Vasiliauskas. Kandidatai J. Mitkus, Revizijos k-ja: J. Pusdešris, S. Šimolūnas ir P. Rukštelė.

Susirinkime buvo perskaitytas Dariaus ir Girėno klubo v-bos raštas, kuriame prašoma L.N. v-bos susilaukyti nuo didesnių kapitalinių namo remontų ir gautais iš D.G. klubo pinigais stengtis kuo greičiau išmokėti namo skolas.

D.G. klubas už išnuomotas klu-

lėšų telkimo įgaliotinis yra A. Bielskus, 15321 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44110.

Clevelandiečiai prašomi prisidėti prie šių lėšų sutelkimo, įteikiant auką r inkėjams ar pasiunčiant aukščiau nurodytu adresu, Čekis rašomas: LSK Vytis, A. Bielskus

bui patalpas ir namų švaros palaikymui per 1964 metus yra sumokėjęs \$3,520,00. Ir visą pelną atidavęs sumoje \$7,468,57. Tokiu būdu D.G. klubas per 1964 m. L.N. yra davęs \$10,988,11. Tai didžiausios namo pajamos. Namas metų bėgyje turėjo \$15,938,11 pajamų ir 15,621,11 išlaidų. Kasoje sausio mėn. 1 d. buvo \$317,00.

Į namą ir inventorių jau įdėta \$47,489,50. Dar reikalinga mokėti \$17,346,72.

Susirinkime paaiškėjo, kad dar daug asmenų yra tik po dalį šimtinės įmokėję ir tokiu būdu nėra dar pilni L.N. d-jos nariai. J. Pusdešris siūlė sueiti į kontaktą su jais, paprašyti sumokėti iki 100 dol. ir būti namų d-jos nariais. J. Atkočaitis siūlė ieškoti daugiau naujų šimtininkų, gi S. Šimolūnas -- skelbti vajų ir rinkti nors po truputį pabrėždamas, kad kartais renkant po truputį galima pririnkti daugiau, negu kad naujų šimtininkų surasti.

• RAŠYTOJO DR. JULIAUS KAUPO 1 metų mirties sukakties minėjime Lietuvių Namuose, Dr. H. Nagys skaitė paskaitą apie velionį ir jo kūrybą. Vaitkūnaitė-Nagienė pašoko momentu pri-taikintą išraišką šoki, o Kazys Almėnas skaitė rašytojo J. Kaupo kūrybos ištraukas. Programoje dalyvavo ir Marius Katiliškis. Programą atidarė ir uždarė J. Kaupo knygoms leisti komiteto pirmininkas dr. V. Majauskas. Minėjime dalyvavo apyplinė salė žmonių.

A. Grinius

GRAŽIOS PAGERBTUVĖS

Detroito Lietuviškoje visuomenėje Juozas Briedis nėra svetimas. Jis stambiomis aukomis visada remia opiuosius lietuviškus reikalus. Kovo mėn. 20 d. Briedžių namuose buvo susirinkęs gausus būrys svečių pasveikinti Juozo vardinių proga. Svečiai, kad įprasminti varduvininko pastangas lietuvių išlaikyti ir kad Lietuvos vardas būtų paskleistas plačiame pasaulyje, sudėjo \$100 Lietuvos žurnalui. Pinigai perduoti, Studentų sąjungos pirmininkui ir Lietuvos vjaus v-bos nariui Detroito Alg. Zaprackui, kuris nuoširdžiai padėjo varduvininkui ir aukotojams Aukotojai: Ona, Dalia ir Juozas Briedžiai, Puskepalaitienė Liucija, Stasė ir Vacys Urbonai, Vincas Tamošiūnas, Rimba Alfonso, X.Y., Janukaitis Marijus, A. Zaprackas A., Barauskas Vladas, Pečiūra Linginas, V. Brazys ir J. Gaižutis.

V.T.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirvos novelės konkursui prisiūsta A. Smagūno novelė Gimtinei šaukia.

• Lietuvos Laisvės Kovų Sąjunga renka vadovybę: vyriausiąją valdybą ir revizijos komisiją. Renkama 3 metams: į valdybą 5 ir į rev. komisiją 3 asmenys, kurie po rinkimų pasiskirstys pareigomis. Rinkimai vykdomi korespondenciniu būdu. Pradėti kovo 12 d. ir baigiami balandžio 15 d.

Visiems LLKS nariams, kurių adresai buvo žinomi, dabartinė Sąjungos valdyba išsiuntinėjo pranešimus apie sąjungos padėtį ir artimiausios ateities užmojus, o taip pat visą medžiagą bei nurodymus dalyvauti naujos vadovybės rinkimuose. Nariai, kuriuos minėtieji S-gos valdybos ir nominacijų - rinkiminės komisijos pranešimai nepasiekė, prašomi atsileipti ir registruotis Sąjungos sekr. adresu: Matas Naujokas, 7338 So. Sacramento Ave., Chicago, Illinois 60629. Visi kovotojai, gavusieji balsavimo medžiagą, prašomi dalyvauti rinkimuose ir laiku grąžinti balsavimo lapelius Rinkiminei komisijai, adresu: Alfas J. Simonaitis, 6827 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (mv)

• BALFo pirm. kun. V. Martinkus, išdininkas A. Senikas ir reikalų vedėjas kun. L. Jankus vyks į BALFo direktorių suvažiavimą, kuris įvyks balandžio 24 dieną, Chicagoje. Antanas Senikas pakeliui sustos Clevelande pas gimines bei draugus.

• Danutė Siemaškieinė palengva sveiksta Liuteronų ligoninėje, Brooklyne, N. Y., kur jai padaryta operacija.

• Ieva ir Albinas Trečioniai iš Orange, N. J., siūnčia sveikinimus iš saulėtos Floridos. Atostogų metu jie aplankė visą eilę miestų ir vietovių, kur tik randasi lietuvių būrelis. Neužilgo žada grįžti į nuolatinę buveinę — kiek atvėsti — kaip sako Albinas.

• Inž. Algimantas Gustaitis, bostoniškių Aleksandros ir Antano Gustaičių sūnus, baigęs Bostono universitete aeronautikos studijas, dabar jau su savo šeima gyvena New Yorke ir dirba Grumman Aircraft bendrovėje.

Inž. Gustaitis lankėsi Texase Manned Spacecraft Center, kur skaitė paskaitą. Klausytojų tarpe buvo ir astronautų.

Andrius Chvedukas Ontario provincijos Kiwanis festivalyje vasario 25 d. laimėjo dainavimo konkurse iki 13 m. amž. pirmą vietą. Nuotraukoje jaunas dainininkas, prie pianino akompanuojant kun. M. Pranevičiaus nuotrauka

• Vytauto Mačernio 20 m. tragiškos mirties sukakties proga jo kūrybinį kelią apibūdino dr. J. Girnius, o jo gyvenimą nušvietė jo draugas, kaimynas, kurio kieme poetas besiruošdamas vykti į Vakarus karo laike nuo granatos žuvo vos 24 metų būdamas, Paulius Jurkus, Vytauto gyvenimą pailiustruodamas savo asmeniniais atsiminimais iš buvusių pokalbių su poetu. Meninę programą atliko smuikininkė E. Kuprevičiūtė, akompanuojant muz. A. Mrozinskiui. Iš V. Mačernio kūrybos paskaitė akt. D. Daubaraitė-Skobeikiėnė, A. Dauguvietytė ir Boley-Bolevičius. Minėjimui vadavo S. Gedvilaitė.

Šis minėjimas įvyko kovo 21 d., Carnegie Endowment salėje, New York, N. Y. Žmonių atsilankė virš 100.

• Lietuvos kariuomenės savanorių-kūrėjų sąjungos centro valdybą šiuo metu sudaro: pirmininkas Dr. Kristupas Gudaitis, vice-pirmininkas Juozas Vilutis, sekretorius Matas Kliknė, Kasininkas Adolfas Juodka ir valdybos narys Juozas Grybauskas. Buvęs pirmininkas Antanas Avizienis atsistatydino ir išvyko gyventi į Los Angeles miestą. Centro Valdybos adresas lieka nepasikeitęs.

• Dr. Jonas Balys žymusis mūsų tautosakininkas, sutiko skaityti paskaitą lietuvių tautinių šokių grupių — vadovų kursuose, kurie prasidės š. m. birželio mėn. 13 d. Dainavos stovyklavietėje. Kursai tęsis dvi savaites.

Norintieji kursuose dalyvauti registruojasi LB Centro valdybos sekretoriaus adresu: Kostas Januška, 2646 West 71st St., Chicago, Illinois 60629.

ELIZABETH

ŠAUNI KAZIUKO MUGĖ ELIZABETHE

Kovo 14 d. Elizabetho Palangos Vietninkijos skautės, kaip ir kasmet, surengė tradicinę Kaziuko mugę Lietuvių Laisvės salėje. Ši mugė pralenkė visas iki šiol buvusias kaip dalyvių, taip ir eksponatų gausumu bei tvarkingumu.

Skaučių mamytės pateikė per 200 skaniai gamintų pietų ir pavaišino specialiai paruošta lietuviška gira, o skaučių gaminti įvairūs rankdarbiai patraukė kiekvieno akį. Trumpu laiku visi rankdarbiai buvo išpirkti.

Mugė baigta linksma skaučių menine programa, kuri paliko vietos visuomenei labai malonų įspūdį.

Elizabetho skautės visuomenėje lietuviškoje veikloje vaidina pirmąją vaidmenį ir nusipelnė visų pagarbos ir paramos. Tai akivaizdžiai parodė ši mugė. B. V.

BRIGHTON PARKO LI-TUANISTINĖS MOKYKLOS PIRMIEJI VARŽOVAI

Kovo 14 d. Brighton Parko mokyklos salėje įvyko liuanistinės klasės tėvų pobūvis, kurio metu buvo išrinkti tos mokyklos pirmieji skaitytojai ir deklamatoriai. Jie atstovaus Brighton Parko liuanistinėje klasėje pusfinalinėse varžybose, kurios įvyks kovo 28 d., 11 val., Jaunimo Centre.

Dailiojo žodžio varžybos įvyks balandžio 4 d., 3 val., po pietų, taip pat Jaunimo Centre. Jury komisiją sudarė parapijos klebonas ir mokyklos šeimininkas, labai nuoširdžiai remias liuanistinę klasę, prel. D. A. Mozeris, mokyklos vedėja seselė M. Theodorette, aktorė Eglė Vilutienė, A. Pužauskas ir tėvų komiteto pirmininkas L. Kairys. Skaitymo varžybose pirmąsias vietas laimėjo: I-je grupėje — Tomas Grina, II skyr.; II-je grupėje — Rūta Juodvalkytė, I.V skyr.; III-je grupėje — Rimantas Damijonaitis, VII skyr. Deklamavime jaunesniųjų grupėje laimėjo Nora Spurgytė ir vyresniųjų — Adelė Rutkaitė.

• Andrius Norimas, Zigmas Gavelis ir Jonas Minelga prisiuntė savo veikalus jaunimo literatūros premijai atrinkti komisijai. Ta pačia proga prašoma kitų autorių nevēluoti. Kūrinius prašoma siūsti iki š. m. balandžio mėn. 1 dienos Jeronimui Ignatoniui, 6642 So. Francisco Ave., Chicago, Illinois 60629.

Skaityk ir platink DIRVĄ

TORONTO

• Kanados LB krašto tarybos rinkimai įvyks gegužės 2 d. Visuomenės susidomėjimas rinkimais yra nemažas. Kandidatų priėmimo sąrašai jau uždaryti ir netrukus vyriausioji rinkimų komisija juos paskelbs balsuotojams.

• Kanados LB tradicinė šventė, vadinama Lietuvių Dienomis, šiais metais yra ruošiamas St. Catherines apylinkė netoli Niagaros. Data — rugsėjo pradžia. Programoje meninių vienetų pasirodymai, bendras pobūvis ir kitos įvairybės.

LB Padėkos savaitgalio metu Toronte yra numatoma turėti Jaunimo Kongresą. Tam tikslui sudarytas komitetas kurio nariai yra pasiėmę šias pareigas: pirm. — A. Šileika, sekr. — inž. E. Čuplinskas. Komisijos pirmininkai: religinės — kun. J. Staškevičius finansų — dr. J. Sungaila, akademinės — stud. Stirbys, spaudos ir informacijos —

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI paskutinė rankraščiams įteikti data 1965 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtina privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridodamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkursu skelbėjas turi teisę pirmąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Primoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

PREMIJOS ĮTEIKIMO IŠKILMĖS ĮVYKS GEGUŽĖS 8 D., CHICAGOJE, B. PAKŠTO SALĖJE, 2801 W. 38th STREET.

PHILADELPHIJOS NEOLITUANAI RUOŠIASI SUKAKČIAI

Vienas iš aktyviausių studentų grupių Philadelphiaj, be abejo yra neolituanai. Jų, nors ir ne gausus būrys, tačiau nepasakęta gyvenimo verpetuose, o dirba, kiek sąlygos leidžia, savo šūkio "Pro Patria" vedini. Pats padalinys, palyginus tėra jaunas, įsikūręs vos prieš trejus metus, tačiau šiandien jau visiškai žino, kad minėto padalinio buvimas yra reikalingas ir reikalingas auklėjant lietuvišką studijuojantį jaunimą.

Šiais metais Philadelphiajos padalinys švenčia savo 3 metų sukaktuves ir drauge atžymi Korporacijos 42 metų sukaktį. Padalinys su filisteriais prisikaito jau virš 20 asmenų būrį. Dalis jų yra baigę aukštuosius mokslus Amerikos kontinente, kita dalis, stekdama aukštesniųjų mokslų, buvo išblaškyti po platųjį pasaulį. J. Stiklorius, baigęs Pensilvanijos U-tą, atlieka karinę prievolę laivyne, R. Klėnaitė buvo išvykusi metams į Vak. Berlyną pasitobulinti vokiečių kalboje, šiandien grįžusi jau dėsto Marylando U-te ir pati ruošiasi doktoratui, gi D. Matonytė-Trimakienė, atsidūrė tolimoje Alaskoje. Likę korporantai, kiek sąlygos leidžia, dirba ir garbingai reprezentuoja Korp spalvas. Tai nuopelnas senųjų korporantų, atsivežusių iš Lietuvos Korp! Idėjas ir sugebėjusių suburti viet. akademinį jaunimą ir jiems įteikti Tėvynės meilės kibirkštėlę. Šiais metais padalinio valdybą sudaro: pirm.

-- G. Mironas, vice-pirm. -- V. Gruzdys, sekr. -- R. Buišnytė, išd. -- V. Didelytė, narys -- J. Stelmokas ir arbiter -- J. Matonis.

Korp! Neo-Lithuania, Philadelphiajos padalinys, minėdamas savo metines ir drauge švenčiamas Korp! 42 metų sukaktuves, kviečia visus savo narius, draugus bei bendraminčius minėtoje šventėje dalyvauti. Norime susiburti, pabendrauti, pasidalinti mintimis ir įspūdžiais iš netolimos praėities bei pagyventi savųjų tarpe. Be to, valdyba nutarė atvykstančius kolegas-ies iš kitų vietovių paremti finansinai, bent dalinai prisidedant prie sumažinimo jų kelionės išlaidų.

Minėtoji šventė įvyks gegužės mėn. 1 d. (šeštadienį) McCallister patalpose, 1811-17 Spring Garden St., Philadelphia, Pa. Iškilminga sueiga prasidės 6 val. vak., po to -- 7 val. vaizės su programa, gi šokiai prasidės 9 val., grojant Evening Star orkestrui. Įėjimas svečiams ir filisteriams -- 7,00 dol. asmeniui, studentams -- 3,50, tikrai į šokius -- 2,00.

Philadelphiajos korporantai tikisi susilaukti nemažo skaičiaus svečių korporantų-čių iš gretimų padalinių ir prašo apie jų dalyvavimą pranešti vald. pirm. G. Mironui, 8006 Castor Ave., Philadelphia, Pa. 19115, tel.: RA 5-9583, nevēliau balandžio 25 d. J. M.

• Amerikiečių astronautai V. I. Grissom ir J. Young, atlikę 3 orbitų skridimą erdve, pasiekė naujų laimėjimų, kurie gal nėra tiek dramatiški ir propagandiniai naudingi, kiek reikšmingi tolimesniam žygiams erdvės užkariavimo mokslų srityje.

Tiesioginė raketos manevravimo galimybė, išbandyta šio skridimo metu, sudaro pagrindinį laimėjimą raketų tobulinimo ir ilgesnių kelionių į kitas planetas bandymuose.

Skridimo metu buvo atlikta dar eilė mokslinių bandymų, nustatant žemės traukos įtakos stoką kraujui ir pan.

Lyginant su rusų Voshodo raketa, Gemini raketa, nors kiek trumpesnė, bet turi pagrindinį pliusą — manevravimo ir orbitokeitimo galimybę.

stud. G. Rinkūnaitė, leidinio redaktorė — stud. A. Bušinskaitė (Ar ne geriau sudaryti komisiją? Red.), koncertų — muz. D. Skrinškaitė, meno parodos — stud. M. Astrauskas, ryšiams su KLB apylinkėmis — K. Daniliūnas ir nariai K. Baronas, Stp. Kairys ir A. Rinkūnas.

Kongreso darbų eigoje ypatingas dėmesys bus koncentruojamas į studijinę bei kultūrinę dalį, todėl privalo iš anksto ruoštis, kad būtų parodytas jaunimo įnašas į mūsų bendruomeninę veiklą.

• Jaunimo Kongreso plakato projektas yra numatomas parinkti konkurso keliu. Į jury komisiją įeina Alg. Banelis, D. Meilutė-Gruodienė ir G. Rinkūnaitė.

Elvira Ošlapienė ir Leonas Karmazinas Vinco Krėvės Šartno ištraukoje. Vaidinimas įvyks balandžio 3 d. Franklin K. Lane mokykloje, Brooklyne, N.Y.

Agronomų

JURGI BAUBLI

su šeima, jo mylimai mamytei Lietuvoj mirus, nuoširdžiai užjaučia

Zaparackų šeima

Motinai, uošvei ir močiutei

A + A

ELZBIETA ZABLECKIENEI mirus, JUZEI ir STASIIU ORANTAMS, VACLOVUI KASAKAIČIUI, anūkėms, giminėms ir artimiesiems reiškiamė gilą užuojautą ir kartu liūdimė

Iz. ir A. Jonaičiai ir M. Barniškaitė